

Szerkesztőség

Arad, Acsoy-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 1080 Lej
Fél évre ... 540 Lej
Negyed évre ... 270 Lej
Havonta ... 90 Lej

Hirdetések díjazás szerinti

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banlevél több

Bünbakok vagyunk?

A kormány félhivatalos lapja, most újból intenzíven foglalkozik a kisebbségi kérdéssel. A Viltorul tegnapi számában Duca belügyminiszter egy nyilatkozatát közli, amely a következőképpen szól: „A kisebbségekhez való viszonyunk a normalizálás útján van és egyre javul. Egyes kérdések, melyek a kisebbséghez tartozó lakosság tiltakozását váltották ki, teljes megoldást nyertek, úgy hogy ezen a téren megnyitvánult elégedetlenség is megszűnt.”

A liberális-kormány francia nyelvű félhivatalosa, a „L'Independence Roumaine” e napokban viszont megállapítja, hogy a romániai kisebbségek helyzete az utóbbi időben kellemetlenebb és nyomasztóbb lett. Duca belügyminiszter fenti nyilatkozatában elfelejtette felsorolni azokat a normalizáló változásokat, melyek kisebbségi helyzetünk állítólagos javulását eredményezték. A francia nyelvű félhivatalos azonban már bőbeszédűbb és meg is jelöli az okokat, amelyek a magyar kisebbség helyzetét sanyarubbá tették az utóbbi időben. Erdemes feljegyezni a kormány félhivatalos lapjának ezt az érdekes okfejtését. Mindenekelőtt azt szögezzük le, hogy a helyzetünkre vonatkozó és egymással ellentétes két vélemény közül nem Ducának, hanem az „Independence”-nak van igaza. A szomorú valóság az, hogy a magyarság sorsa Romániában tényleg súlyosabb lett és bizony megnehezedett az idők járása fölöttünk. A nyomasztó gazdasági viszonyokat fokozott mértékben érezzük, kulturértékeink napról-napra pusztulnak, iskoláink megszűnnek, ovodáink már nincsenek.

Bármilyen elszomorítóak is ezek a tények, még lesújtóbb a kormány félhivatalosának indokolása, amellyel „magyarozatát adja” a helyzetváltozásnak. Azt mondja ugyanis, hogy minden diplomáciai siker, amit Magyarország elér, kellemetlenül hat vissza a romániai magyarságra. A lap szerint a Népszövetség elkényezteté a magyar kormányt s a trianoni szerződés szőnyegrehozása, valamint az ezzel kapcsolatos agitáció gyanút kellett az utódállamokban az ott élő „kisebbségekkel szemben. Amilyen mértékben növekedett ez az agitáció, olyan arányban lett súlyosabb a kisebbségek helyzete. A félhivatalos szócső végre őszinte hangot közvetít és fájdalmas, hogy ez a csunya és kellemetlen hang a kormány torkából tör elő ugyanakkor, amikor Duca olyan mézédés árvalahangokat hallat. A romániai magyar kisebbséget tehát tuszként kezeli, aki sorsának balrafordulásával szenved meg azokat az állítólagos sikereket, a melyeket egy szomszédos állam elér. Ezért szenvedünk, ezért vagyunk másodrendű polgárai ennek az államnak és ezért vagyunk „gyanusak” is. Mert Magyarország diplomáciai sikereket arat. Ennek keményebb és megdöbbentőbb formában még egyetlen kormány sem igen nyitvánította igaztalan, méltatlan és láthatlan embertömegeket sújtó gondolkodásmódját.

Franasovici államtitkár pénteken Aradra érkezik.

Az államtitkár felülvizsgálja a városi adminisztrációt. — Georgescu prefektus hoeszm tanácskozása Duca belügyminiszterrel. — Pénteken előreláthatólag megtörténik a városi tanács feloszlata. — A dekrétum készen áll, csupán az interimárbizottság névsorát kell beléiktatni.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának éjszakai telefonjelentése)

Bucuresti-i tudósítónk ma késő esti telefonjelentésében igen érdekes miniszteri látogatásról ad híradást, amely közvetlenül érinti és érdekli Aradot s bucaresti-i politikai körökben az első pillanatokban igen sok szóbeszédre is adott alkalmat. A ma délután megjelent bucaresti-i lapok közlik, hogy

Franasovici Richard alminiszter, belügyi államtitkár, a ma esti gyorsvonattal Aradra utazott.

A lapok egyben hozzáfűzik, hogy az államtitkár váratlan elutazása összefüggésben van a városi adminisztráció többrendbeli hibás vezetésével, amelyről az utóbbi időkben több, a belügyminisztériumba befutó jelentés is számot adott. A lapjelentések ezt a bizonyos rossz adminisztrációt evvel a szóval jelölik meg: „ingrijitoara”.

A feltűnést keltő híradás elolvasásakor a legtöbben

Franasovici államtitkár utazását Aradváros tanácsának küszöbön álló feloszlataival

hozták kapcsolatba. Hogy pozitív értesülést szerezhessünk, az Aradi Közlöny bucaresti-i munkatársa nyomban a hír vétele után a belügyminisztériumba sietett és módot keresett arra, hogy Franasovici államtitkárrel még elutazása előtt beszélhessen. Az alminiszter azonban, épen uti előkészületei miatt, már távozott a belügyminisztériumból, csupán Franasovici titkára állott munkatársunk rendelkezésére. Az első kérdés ez volt:

— Igaz-e Franasovici miniszter elutazása és miért utazik Aradra?

A titkár a következőképpen válaszolt:

— Tény az, hogy az államtitkár ur

a ma esti gyorsvonattal Aradra indult, hogy a város vezetőségének munkáját adminisztrációs szempontból felülvizsgálja.

Az államtitkár ur holnap (pénteken kora délután) érkezik meg és előreláthatólag nyomban hozzá is fog vizsgálni munkájához.

— Az államtitkár ur utazása összefüggésben van-e a tanács minden pillanatban várható feloszlataival?

— Egyáltalában nincs — hangzott a titkár válasza — hiszen ez a kérdés teljesen elvan intézve.

Az aradi városi tanács fel van oszlata és csupán adminisztrációs okok késleltetik a feloszlata hivatalos publikálását.

Franasovici államtitkár urnak — folytatta a titkár — egészen más céljai vannak aradi utazásával. A helyzet ugyanis az: a minisztertanács Tatarescurea Erdély politikai inspicatását bizta, míg Franasovici az adminisztrációt vizsgálja felül és a két alminiszter észleleteiről külön-külön tesz jelentést a minisztertanácsnak. Franasovici alminiszter utja tisztán adminisztrációs jellegű, utjában Tomescu vezérfelügyelő kíséri el, akit különben az aradiak épen a városi tanács ellen folytatott vizsgálatai révén — úgy hiszem — jól ismernek.

Ezután Budurescu államtitkárt kereste fel bucaresti-i munkatársunk és megkérdezte tőle, mondja meg végre, mi van az aradi városi tanácsal. Az államtitkár a következő nyilatkozatot tette:

— A Consiliul Superior Administrativtől már több mint egy hete megérkezett az aviz feloszlata s így a dízólváció nem is kétséges. Ellenben a minisztertanács még nem mondhatta ki végleges határozatát, minthogy bizonyos hiányok (interimár bizottság névsora) pótlására van még szükség. Ennek végleges elintézése azonban — szerintem — már csak igen rövid idő kérdése, minthogy ma itt járt Georgescu János aradi prefektus, aki épen e kérdés teljes elintézése céljából jött Bucarestbe.

Az államtitkár fenti kijelentését a városi ügyosztályok vezérigazgatója a következő nyilatkozattal erősítette meg:

— Aradváros tanácsának

feloszlatai dekrétuma teljesen készen áll. Csupán az interimár bizottság névsora hiányzik még, ezért nem lehetett eddig a régens-tanács elé terjeszteni. Ugy tudom, hogy az ügynek ez a része is elintézés alatt áll

és most már az egész ügyre rövidesen pontot tehetünk.

Az Aradi Közlöny bucaresti-i munkatársa Georgescu prefektussal is szeretett volna beszélni, kereste is őt a belügyminisztériumban, ott azonban azt az értesülést szerezte, hogy

a prefektus az államtitkárnál tett rövid látogatása után nyomban kiment a külügyminisztériumba, ahol az egész délelőttöt Duca belügyminiszterrel való tanácskozással

töltötte el. A prefektusnak a miniszternél történt megjelenése után illetékesek egészen bizonyosra vették, hogy már a mai nap folyamán megtörténik az elhatározó miniszteri lépés Aradváros tanácsa dolgában, azonban

a ma esti órákig a belügyminisztérium városi ügyosztályához ezirányban semminemű intézkedés nem érkezett

és így a feloszlata végleges periektuálása holnapra várható.

Bucuresti-i munkatársunknak Budurescu államtitkárrel folytatott beszélgetése során még egy érdekes kérdés is tisztázódott. A Legfelsőbb Közigazgatási Tanács feloszlata avizával kapcsolatosan a bucaresti-i lapok egy némelyike azt írta, hogy Angel István dr. polgármester a feloszlata hír vétele után azt jelentette volna ki, hogy Crasnar, a Legfelsőbb Tanács eddigi elnöke épen Aradváros tanácsa miatt mondott le állásáról, illetve vonult volna nyugalomba. Munkatársunk erre vonatkozólag felvilágosítást kért az államtitkártól, aki a feltett kérdést nagy csodálkozással fogadta és a következőket mondotta:

— Nagyon örülök, hogy ezt a kérdést is tisztázhatom. Ilyenről szó sincs. Crasnar 63 esztendő és már igen régen kérte nyugdíjaz-

tatását. Semmiféle ellentét nincs a Kormány és Crasnaru között s ő tényleg és kizárólag csakis azért vonult nyugalmába, mert öreg ember. Utóda a Legfelsőbb Közigazgatási Tanács elnöki székében Coanda admirális lett.

A fenti nyilatkozatok után kétségtelen, hogy Aradváros érdeklelt körei nagy érdeklődéssel tekintenek Franasovici államtitkár pénteken délelőtti beérkező aradi látogatására elé.

Kapcsolatban a Kultuszminiszter a Viitorulnak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a szinódusnak az alba-iuliai esküre vonatkozó határozata elvi határozat. Nem igaz, hogy ezt a döntést Balan metropolita távollétében hozták, mert a főpap azon a napon részt vett a szinódus ülésén és tudomásul bírta a kiküldött bizottság jelentéséről, sőt észrevételeit is tett arra, azonban megtagadta, hogy részt vegyen a plenáris ülés erre vonatkozó vitájában. Balan metropolitának azt a kérését, hogy a szinódus határozatát, amelyet egyhangulag hoztak, semmisítsék meg, ugyancsak egyhangulag visszautasították és a szinódus most meg fogja vizsgálni azoknak a lelkészeknek a kérvényét, akik ártatlanságukra vonatkozólag bizonyítékokat terjesztettek be. A miniszter végül kijelentette, hogy semmiféle szerepe nem volt a határozathozatalban, nem vett részt a vitában és csak arra szorítkozott, hogy a történetet tudomásul vegye.

Kiélesedett a harc a kultuszminiszter és az erdélyi metropolita között.

Duca nyilatkozata a kisebbségi kérdéstről. — Maniu Erdélyben. Titkolozások a külföldi kölcsön körül.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A bucaresti-i sajtóban élénk visszhangot keltett Duca belügyminiszternek a tegnapi minisztertanács után a belpolitikai helyzetről adott beszámolója. Eszerint Franasovici és Tatarescu államtitkárok, akiket a kormány Bessarabiába, illetve Erdélybe küldött, visszaérkeztek és jelentést tettek személyes tapasztalataikról. A jelentés szerint Erdélyben és Bessarabiában teljes nyugalom uralkodik, a földművelők gazdasági munkáival vannak elfoglalva. A belügyminiszter a kisebbségi kérdés tekintetében is nyilatkozott, amely szerinte teljes megoldást nyert. A kisebbségekhez való viszonyunk a normalizálás útján van és egyre javul — mondotta a belügyminiszter. — Egyes kérdések, amelyek a kisebbségek tiltakozását váltották ki, teljes megoldást nyertek, úgy, hogy ezen a téren megnyilvánult elégedetlenség is megszűnt.

változtatta eddigi magatartását és most már hajlandó a kölcsönben megfelelő részt vállalni. Mint jelentették, a szinódus tegnapi ülésén részt vett Lapadatu kultuszminiszter is, de nem tett semmiféle kijelentést Balan metropolita tiltakozásával kapcsolatban. A miniszter — a Cuvantul szerint — távozásakor kijelentette, hogy Balan fellépése ellene szóló tiltatás volt, mert bosszat akart állani a kultusztörvényért, amelynél nem teljesítette a metropolita kívánságát. En továbbra is teljesíteni fogom kötelességemet — mondotta a miniszter — és nincs mit megcáfolnom. Ezzel

Kormánykörökben egyébként némi idegességet váltott ki, hogy Maniu Gyula holnap újabb hosszabb erdélyi körutra indul, amelynek célja mögött újabb támadásokat sejtene.

Lassu tempóban folyik az Ipar- és Népbankbetétek kifizetése.

(Arad, június 14.) Az Aradi Ipar- és Népbank nagybetéteinek visszafizetése a mai, negyedik napon is teljes rendben, programszerűen folyt le. Páros nap lévén, ma újból az L—Z csoport került sorra, a pénztáraknál azonban csak igen gyér számban jelentkeztek a betétesek, akik úgy látszik mind szilárdabb bizalommal vannak az aradi pénzügyintézetek iránt, ami főleg abban nyilvánul meg, hogy a betétesek nagyobb része, akik betétjükét már az első napokban felvették, ma ismét megjelentek és az illető pénzügyintézethez újra elhelyezték pénzüket. A mai napon a garanciarészesedés arányában az Erdélyi Hitelbank R.-T. és az Aradi Polgári Takarékpénztár R.-T. nagyobb összeget, míg az Arad-Csanádi

Gazdasági Takarékpénztár R.-T. és az Aradi Központi Takarékpénztár R.-T. mindössze néhány százezer lejt fizetett vissza, illetve irt át saját betétjüket.

— Óriási viharok dúlnak Magyarországon. D. breceből jelentik: Az elmúlt éjszaka nagy vihar pusztított, amely a vetésekben óriási kárt okozott. A vihar kidöntötte a telefonpóznákat, a villámok pedig több istállót felgyújtottak. A debreceni pénzügyi palota csaknem áldozatul esett a sűrű villámcsapásoknak. Pozsonyi Elek nagybirtokos telkén 54 koca és 350 malac égett el a kigyúlt istállóban. Hevesmegyében és Békésben szintén nagy viharok dúltak.

A kölcsöntárgyalások és a stabilizáció körüli viszont a legellenértesebb hírek vannak forgalomban, amit főleg annak lehet tulajdonítani, hogy a kormány a tárgyalások menetéről nem informálja a közvéleményt. Legújabbban a Cuvantul azt a hírt közli, hogy a kormány képviselőinek németországi tárgyalásai elé súlyos akadályok gördültek. Az Argus a berlini Börzenkurir jelentése alapján közli, hogy a tárgyalások, amelyeket a kormány delegátusai kezdtek, kizárólag Schacht vezérigazgatóval folynak és azokba más pénzügyi szaktekinélyeket nem vonnak be. A lap szerint a Birodalmi Bank elnöke úgy látszik meg-

Utközben.

Írta: FEDÁK SÁRI.

Feljegyzésem életemről s eddigi pályatutásomról.

1901 december 4-én volt a premierje a „Florodora” című angol operettnek. Egy rendez, szabályos angol operett. Persze nem Gé-sák és nem a San-Toy, csak egy olyan rendez angol operett. Abban énekeltem Huszka Jenőnek egy nagyon szép dalát, melynek az volt a címe: Dal a szomorú fűzről. Lila flitterruha volt rajtam, vörös parókám volt és mozdulatlanul folytonosan egy helyre nézve, énekeltem végig a tragédiát. Akkor részesültem abban a nagy szerencsében, hogy Jenő bácsi (Rákosi Jenő! Isten áldása legyen minden lélekzetvételén...) végighallgatta és azóta is sokszor emlegette azt a dalt úgy privát életemben, mint a nagy nyilvánosság előtt. Bocsánat, drága Barátom, szabad megint egy kis naplót, ugy-e?

„1901 december 4. Florodora. Mesésen elegáns közönség, fényes, urí társaság. Ugy látszik, most az a divat, hogy ott van a finom közönség, ahol én játszom. Rengeteget tapsoltak és nagyon ünnepeltek. December 5. Sok virgács mind a két kaszinótól. Gsekonics Paltól egy gyönyörű szegfűcsokor. December 6. Tele ház. Ma nem volt virág. December 7. Kaptam egy olyan ibolyabukétot, amilyent még sohasem láttam életemben. Most is itt ülök, előadás után a szobámban és nézem. Én még ilyen szépet soha nem láttam. És az a nagyszerű, hogy nem is tudom ki küldte.”

Az az ibolyabukét tényleg nagyon szép volt. Olyan nagy volt, mint én. Óriási. Csupa ibolya. Semmi nem volt rajta, minthogy át volt kötve egy nagyon finom fehér és egy nagyon finom világoskék szalaggal, mely a földet seperte. Izlés, finomság, gyöngédség. Ez volt a bukét. Sokáig néztem. Nagyon finom valaki lehet, aki küldte.

Másnap reggel a bukétóriást levittem a

balkonommal szemben levő Mária-szoborhoz. Valami belső hang diktálta, hogy így kell cselekedni. Még akkor is így kell cselekedni, ha tél van és megfagynak az ibolyák. Mielőtt azonban levittem, önkénytelenül kiszedtem belőle egy marékka és gondosan vízbe tettem...

Attól a naptól kezdve mindennap, ahányszor csak játszottam, pont egyegyednyolckor hozták a tündérszép virágokat. Kivételesen mindig fehér szegfű és ibolya világoskék és fehér szalaggal. 1902 január 17-én volt a „Lotti ezredesei” című vígjáték premierje. Akkor is befutott a fehérszegfű-ibolyabukét. De a bukét szót, ismétlem, úgy tessék elképzelni, hogy az tényleg olyan nagy volt, mint én magam. Egyik este bejön az öltözőmbe Fáy Gyurka, vagy ahogy mi, pajtásai, neveztük: Bunkó. Kedves cigánypofa volt, azt hiszem, azért kapta a Bunkó nevet. Mikor meglátta a virágot, felkiáltott:

— Jé, a Degenfeld-istálló színei!

— Érdekes. Már hetek óta fut ez a szin az öltözőmbe és fogalmam sem volt róla, hogy ki küldi. Lőversnyre nem járok, hát honnan tudjam én azt, hogy kinek milyen színben szaladgál az istállója. Azt feleli erre Bunkó:

— Pedig azt igazán tudni kellene. Ezek most a legszerencsésebb színek. Most is itt ül az első sorban. Azt mondják, mindennap itt van. De mit beszélek, maga bizonyosan látta. Na, nem mondjon olyat, hogy nem látta.

— Én bizony nem láttam, édes egy Bunkóm, mert nekem ugyan ott ülhet akárki, én a riválán túl még sohasem láttam senkit. Először nem is igen látok, másodszor nem is igen nézek. Pedig ezt a fehér kékszínt. Ót szeretném látni. Nem is tudom miért. Nagyon finomak és valahogy olyan gyöngédek azok a virágok, amelyeket nekem küld. Tudja mit, vigyen le neki egy szegfűt és mondja, hogy szépen köszönöm. Hogy is hívják?...

— Gróf Degenfeld Schomberg Imre. — Ezzel már vette is a kalapját és vitte a fehér szegfűt a nézőtérre.

Előadás után felhozta az öltözőmbe, mely-

re azonban Szidi nénitől előzetesen engedélyt kért. Mert akkor még olyan világ járta. Csendes, halkszavu, sápadtképi kis ember volt. Önkénytelenül halkabban beszélt vele az ember, mint mással. Majd elájultam, mikor mosolyogva azt mondja:

— Hát ná is volt kérem azzal a sárga bluzával Pozsonyban?

Az arcom egy ijedt kérdőjelle változott. Nem lett volna kellemes a fehér-kék színű istállótulajdonosával és a gyöngéd virágok küldőjével az én festékes pozsonyi nyakamról beszélgetni. Láttam rajta ezt a kis zavart s nagyon finoman átsiklott egy más témára. Ennek a vizitnek az lett a vége, hogy levélben kért engedelmet Szidi nénitől, hogy egy barátja, aki engem Beregből ösmer, felhozhassa hozzánk. A barát Dessewffy Emil gróf volt. Pipike. Ugy hívták a barátai, Pipike. Attól a naptól kezdve aztán majdnem mindennap láttam és beszéltem vele. Vagy az öltözőmbe, vagy otthon. A lakásunkon ritkábban, mert Szidi néni nem nagyon szerette, ha előadás előtt sokat beszélek, mert az este mindjárt meghallat szott a rongy kis hangomra.

Nagyon boldog idő volt az életemben, mikor a Lottit játszottam. A partnereim Sziklai Kornél, Boross Endre, szegény kis Tomcsányi Rusi és Ráthonyi Ákos voltak. A darab szerfelett mulatságos volt, nekünk mindig ördögi jókedvünk, hát mi kellett-e egyéb a boldogságomhoz? — A kollégáim, élükön Sziklaival, agyonszekiroztak a virágok miatt. Örökre felejthetetlen az a két elragadó színész: Boross és Sziklai, a skót katonauiformisban, Ráthonyi, mint indiai rája, feketére festve! A kis Rusi mint szemtelen szobalány... borzasztó, már egyik sem él. Jaj, Istenem... Ötvenszer játszottam egymás után, ötvenszer énekeltem a „Gólyá”-t, ötvenszer újrátam meg minden este hárcmszor és csináltam a legnagyobb ambícióval az u. n. fregoliádat. Nagy szó volt az akkor. Bele is fáradtam mint egy kutya és ötvenedik után lementem Abbáziába.

Szerdán nyílik meg a kisantantkonferencia.

Benes kedden, Marinkovics szerdán reggel érkezik Bucurestibe.

(Az Aradi Közlöny bucuresti tudósítójának távirata.) A kisantant konferenciájának programját végleg megállapították. A konferencia június 20-án kezdődik és 22-ig tart. Benes kedden, június hó 19-én érkezik Bucurestibe, Halmin át, Omandi prágai román és Lazarevics prágai jugoszláv követ társaságában. Marinkovics jugoszláv

külgyminiszter szerdán reggel jön meg. A külgyminiszterekkel egyidejűleg mindkét országból 10—10 tagu sajtódelegáció is érkezik a kisantant sajtókonferenciájára, amely egy időben kezdődik a külgyminiszterek tanácskozásával. A kisantant konferenciájának megnyitása szerdán délelőtt 10 órakor lesz.

Jön! **Harry Piel** Jön!
legújabb, legszenzációsabb filmje.
PÁNIK szombattól Apollo és Marosparti-moziban

Titulescu vasárnap érkezik Bucurestibe.

A külgyminiszter fontos tanácskozása Belgrádban. Nagyarányu változások lesznek a diplomáciai karban. Menezstik Diamandi párisi követet.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójának távirata.) Titulescu román külgyminiszter tegnap este Belgrádba érkezett. A külgyminiszter két napig marad a jugoszláv fővárosban s Marinkovics külgyminiszterrel megbeszéli a kisantant aktuális kérdéseit, amelyek elintézése a kisantant külgyminisztereinek bucuresti-i konferenciájára van kitűzve. Titulescut belgrádi tartózkodása alatt Sándor király külön kihallgatáson fogadja. Tiszteletére Marinkovics külgyminiszter ma este díszvacsorát adott. Titulescu előreláthatólag pénteken este hagyja el Belgrádot, ahonnan egyenesen Bucurestibe tér vissza. A jugoszláv sajtó különben lelkesen üdvözi Titulescut és igen barátságos hangon ír Romániáról.

Egyes bucuresti-i lapok értesülése szerint esetleg már Titulescu visszatérésevel a kisantant konferencia után azonban egészen bizonyosan nagyobbarányú személyi változások állnak be a diplomáciai karban. A lap úgy tudja, hogy egy-két meghatalmazott miniszteren kívül a többi követet visszarendelik, illetve felcserélik. Átszervezik a berlini, párisi,

londoni és római követségeket is. Ezzel kapcsolatban az Adeverul feltűnést keltő cikkben közli, hogy Bratianu Vintila elhatározta Diamandi párisi román követnek Titulescu hazaérkezése után való azonnali visszahívását, mert szabotálta volna a kölcsönt. Ez az elhatározás Victor Antonescu bizonyítékai alapján érlelődött meg. A lap úgy tudja, hogy Diamandi utódul Hiotu volt prágai követet, a jelenlegi udvari minisztert fogják kinevezni. Titulescu különben vasárnap este érkezik haza Bucurestibe. Hétfőn délelőtt fontos minisztertanács lesz, amelyen hosszú idő után első ízben vesz részt a külgyminiszter.

Belgrádból jelentik: Titulescu külgyminiszter ma délelőtt ideérkezett. A pályaudvaron Marinkovics külgyminiszter, a cseh és román követség tagjai, valamint a lengyel ügyvivő várták. Az üdvözlőbeszéd után Titulescu a Palace-szállodába ment. Ma délután a külgyminiszter Marinkovicsal megbeszélte a kisantant-konferencia programját, majd este a király vendége volt. Holnap Marinkovicsal együtt Bucurestibe utazik.

Nobile kedd óta nem adott életjelt.

Rendkívüli nehézségekkel küzdenek a mentőexpedíciók. — Mussolini vigasztalja a bátor kutatók hozzátartozóit.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Oslói jelentések arról számolnak be, hogy Nobileék kedd éjszaka óta nem adtak hírt magukról. Ami előrelátható volt, az be is következett. Az akkumulátorokban levő energia felhasználódott a folytonos segélykérésekben és most a hajótörötteknek az a megmaradt vigaszuk is eltűnt, hogy a külvilággal érintkezésben tudtak lenni.

A legutolsó jelentésben Nobile részletesen elmondta, hogyan történt a szerencsétlenség. Az Itália 500 méter magasságból sülyedni kezdett, a léghajó kabinja leszakadt és egy jégtömbbe ütdött. A léghajót a rajta levő gondolókkal a szél tovább sodorta. A leszakadt kabinban valamennyien életben maradtak. Május 30-ikán Marianni korvettkapitány és Malgreen svéd meteorológus elindultak, hogy a Foyné szigettől 12 kilométernyire levő Nord Cap-ig eljussanak. Az elsodort léghajón tartózkodó hét ember három hónapra van ellátva elegendővel. Nobile közléséből kitűnt még, hogy az expedíció több tagja megsebesült. Nobile tábornok maga a jobbkarján és a ballábán sebesült meg, Malgreen svéd tanár a karján szenvedett erős zúzódást, Sezioni főtechnikus jobb lába a térd alatt eltört. Nobile tábornok azt mondja, hogy jobb karja máris meggyógyult és lába is előreláthatóan hamarosan begyógyul.

A kingsbaji jelentések szerint az időjárás tegnap óta nagyon kedvezőtlen. A hóvihar annyira erősödött, hogy tegnap óta egyetlen repülőgép sem indulhatott el a mentésre. A Citta di Milánó jelentése szerint a Hobby gőzös elérte a Himlopen szorosát és kutyaszánokkal

küldött Nordostland átkutatására. Ez az expedíció azt a három embert kutatja, akiket Nobile az Itália katasztrófája után Nord Cap felé küldött. A Braganza kapitánya jelenti, hogy nem bizik abban, hogy hajójával tovább jusson Nord Capnél, mert a jégréteg túlságosan vastag. A jelentések még mindig órási hóviharakról számolnak be, amiért kétséges a hajótöröttek megmentése. Újabb oslói jelentések szerint Amundsen kijelentette, hogy a mentőexpedícióban nem vehet részt, mert amerikai barátai csak akkor hajlandók anyagi támogatásukat megadni, ha erre vonatkozóan valamely kormány intéz hozzájuk kérelmet.

Rómából jelentik, hogy Nobile felesége minden óvatosság ellenére mégis értesült az Itália legénységének komoly helyzetéről. Nobile asszony az Itália legénységének többi hozzátartozóival együtt szinte egész nap a templomban imádkozik a mentés sikeréért. Nobile asszony kijelentette, hogy az az érzése, minden ellenkező híresztelés dacára, hogy férje megsebesült és megmenekülésében nem fog himni, mindaddig, amíg újra mellette nem lesz. Mussolini ma táviratban kereste fel az Itália utasainak családját és vigasztalta őket, s arra kérte, legyenek hősek és méltók hősiességhez.

— Cáfolatok a jugoszláv kölcsön körül. Londonból jelentik: A Financial News szerint nem felel meg a valóságnak az a hír, hogy a jugoszláv kormány előleget kap a kölcsönre, valamint az sem, hogy az ötven millió fontot kitevő kölcsön ügyében már végleges megállapodás történt volna.

Festmények

kiállító művészek munkái, u. m.: Iványi-Grünwald, Romek, Hoyer, Geiger, Pap Emil, Innocent, Glatter, Gergely stb. művei óriási választékban, igen olcsón állanak rendelkezésre. Vételi kényszer nélkül megtekinthetők. Kedvező fizetési feltételek. 3274

Kerpel Izsó műkereskedése.

Sulyok püspök Borossebesen

Az aradmegyei nagyközség lakossága lelkes ünneplésben részesítette az Aradmegyében körutat végző püspököt.

(Az Aradi Közlöny sebisi tudósítójának telefonjelentése.) Sebisi (Borossebes) nagyközségnek tegnap lélekemelő ünnepségben volt része. Sulyok István erdélyi református püspök erdélyi inspekciós körútján tegnap délután meglátogatta a sebisi (borossebesi) református egyházközséget is, amelynek vezetősége erre az alkalomra benyújtotta a külsőségekben is díszes fogadtatásban részesítette főpásztorát és kíséretét. Sulyok István püspök Kassay Béla tenkei esperes és dr. Szemethy Géza egyházkerületi titkár kíséretében Ineu (Borosjenő) községből autón délután 5 órakor indult el és fél 6 órakor érkezett meg Borossebes határába, ahol a felvirágozott diadalkapu alatt több százra menő tömeg Petica Petrilla dr. főszolgabíró és a presbiterium élén Szabó József református lelkész fogadta. Petrilla dr. főbíró s Szabó lelkész üdvözlésére Sulyok püspök közvetlen szavakban válaszolt. Szabó Juliska 6 éves kislány kedves szavak kíséretében egy gyönyörű csokorral kedveskedett a püspöknek, míg Killik Irmuska — a hívők ajándékát — a borossebesi márványbányából kifejtett, hófehér márványba kötött imakönyvet nyújtott át a főpásztornak emlékül borossebesi látogatására.

A község főterén, a református templom előtt ugyancsak díszes diadalkapu várt az érkezőkre, ahol a hívők nevében Szabó József lelkész üdvözölte Sulyok István püspököt. Ezután ünnepi istentisztelet volt, amely alkalmából a nagyközség és a környék lakossága vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül zsufolásig megtöltötte a gyönyörűen feldíszített templomot. Kassay Béla tenkei esperes megragadó imája után a református esperes Málnássy Ferdinand karnagy vezetésével egyházi dalokat és zsoltárokat énekelt. Majd Sulyok István püspök lépett a szószékre és egy zsoltár szavaiból kiindulva, gondolatokban gazdag, hatalmas beszédet tartott az emberi szeretetről, békéről és a fajok és nemzetek testvériségéről. Az ünnepi ima után a püspök a küldöttségeket fogadta. Mihulin Ágoston lelkész a helybeli görög keleti román egyházközség, Koleszár János főesperes a római katolikus egyházközség, Kuliner Miksa a zsidó hitközség és Petica Petrilla dr. főbíró az állami és közigazgatási hivatalok nevében üdvözölte Sulyok István püspököt, aki meghatódottan mondott köszönetet a szíves fogadtatásért és ismételt az emberek közötti békeesség, istápolására és a szeretet gyakorlására kérte fel a küldöttségek vezetőit és az egyes egyházak hívőit.

Az esti órákban a presbiterium püspökgyűlést tartott, amelyen Sulyok István elnökelt. A gyűlésen dr. Román István buteni (körösbükényi) közjegyző üdvözölte a püspököt, aki élénk érdeklődést árujt el a borossebesi református egyházközség ügyei iránt. A gyűlés után a püspök látogatást tett a küldöttségek vezetőinél, dr. Petica Petrilla főbírónál, Koleszár János főesperesnél, Mihulin Ágoston lelkésznel, Kuliner Miksa izr. titk. elnöknel és Kádár Józsefnél. Este 9 órakor a helybeli kaszinóban díszvacsora volt, amelyen a nagyközség és a környék társadalmából számosan jelentek meg. A banketten elsőnek Sulyok István püspök a királyra mondott felköszöntőt. Koleszár r. k. főesperes és Kassay ref. esperes pohárköszöntőjükben ismételtan megköszönték a püspöknek látogatását és annak a meggyőződésüknek adtak kifejezést, hogy ez a nap hosszú időnkig emlékezetes marad Borossebes református egyháza történelmében.

Felülvizsgálták

Aradváros aszfaltmunkálatait.

Dumitrescu vezérfelügyelő szemléje Aradon.

(Arad, június 14.) Ma Aradra érkezett Dumitrescu közmunkatügyi vezérfelügyelő, akít a Legfelsőbb Műszaki Tanács delegált ar-ra, hogy Aradon felülvizsgálja az aszfaltmunkálatakat. A vezérfelügyelő kiküldése Angel István dr. polgármester kérésére történt, aki, amikor a Legfelsőbb Tanács az aszfaltmunkálatok ügyét tárgyalta, kérte a bizottságot, delegáljon Aradra egy szakértő-vezérfelügyelőt, aki megállapítja, mit végeztek Aradon. A vezérfelügyelő ma délelőtt egy mérnökökből álló szakértő bizottsággal és Angel István dr. polgármesterrel megtekintette a végzett munkálatokat és megelégedését nyilvánította úgy a munkálatok, mint azoknak ára felett. Délután Dumitrescu vezérfelügyelő újból megjelent az aradi városházán, ahol elkészítették a jegyzőkönyvet a helyszíni szemlééről és még ma délután visszautazott Bucurestibe, hogy jelentést tegyen észleleteiről.

Információnk szerint a vezérfelügyelő látogatása semmiféle összefüggésben nem áll a tanács feloszlásának ügyével és az csupán rendes adminisztratív felülvizsgálat volt.

Irodalom és művészet

* A román opera műsora. Pénteken: Sámson és Delila. Szombat: Traviata.

* Tosca. (A cluji opera második előadása.) Ma este Puccini operájában: a Toscában folytatta a cluji opera kitűnő együttese aradi előadásait. A mindig friss varázsu Puccini-operát a tegnapi előadáshoz hasonlóan, ugyancsak pompás művészi feldolgozásban tolmácsolták az előadás szereplői. Így elsősorban M. Niculescu Cavaradossit énekelte a legtökéletesebb művészi értelmezésben. Erősen zengő, finom tisztasággal szárnyaló tenorja a legmagasabb regiszterben is friss és erőteljes. Aca de Barbu drámai szopránja kulturált s színezésre igen alkalmas, Scarpia alakjában A. Capovia bemutatkozását várta érdeklődés, de helyes aláfestő gesztusai mellett baritonja sokszor nem elég tömör, — száraz, s kifejezéstelen. T. Gavrilescu (Angelotti), V. Chicideanu (Spolella), A. Jarotzky (sekrestyés) énekeltek művészi alkalmazkodással a többi nagyobb szerepeket, Jarotzky néhol játékában erőltetett színpadias volt. Jean Bobescu ismét mesteri kézzel uralkodott a színpad és a zenekar összhangja felett. — Az előadás méltatásával szemben nem mehetünk el szó nélkül az opera ellenőrző személyzetének a jegykontroll körül tanúsított magatartása mellett. Egészen szokatlan és épen séggel nem finom modorban történik a belépőjegyek ellenőrzése és ezzel a viselkedéssel bizonyára nem azt a célt fogja elérni Romanovszki inspektor ur kontrollháda, amely miatt ezt a különös modorban eszközölt szigorítást szükségesnek látja, hanem csak a közönséget riasztja el a színháztól. Az előadást szép ház nézte végig. (5-6.)

* Aradi zeneszerző új kottája. Az erdélyi kottaplacon a napokban új termés jött ki: Komlós Elemér, az ismert aradi zeneszerző új kompozíciója: Cigányleány című tangója. A jónevű muzsikusz legutóbbi szerzeményeihez méltán sorakozik fel az új dal és minden bizonnyal már divatossá is fog válni a közeljövőben. A kávéházak cigányai és a katonazenekar már játszik is Komlós szép új szerzeményét.

* Piscator bukása. Berlinből jelentik: A német főváros színházi világának szenzációja van. Tegnep megjelent az ottani rendőrelnökség színiügyi osztálya előtt Erwin Piscator, a nagy hírű színházvezető és rendező és bejelentette, hogy koncesszióját visszaadja. Ez annyit jelent, hogy a Piscator-színház megszűnt Berlinben és az óvadékot szétosztották a színház között. Piscator kommunista szellemű és tendenciájú színházát a pénzügyi krízis tette tönkre. Erwin Piscator, akinek a berlini Volksbühnától extrém politikai elveinek a rendezésekbe való belevitele miatt kellett kiválnia egy sörgyáros segítségével, akít Tilla Durieux nyert meg erre a célra, megalapította kommunista propagandaszínházát, de az új műintézet képtelen volt fentállni, mivel a helyi árakat igen alacsonyra szabták. Érdekes, hogy a színházat, amelyben kétségtelenül új és merész rendezési trükköket mutatott be a kommunista darabok során a talentumos Piscator,

főleg a polgári publikum látogatta, de csak addig, míg újdonság volt. Piscator az első sikerrel felbuzdulva, kibérelte a Lessingtheatert is, de ekkor aztán bekövetkezett a fordulat. Egyik darab a másik után bukott, jött egy pechséria és ahogy mondják, Erwin Piscator is „kész lett.”

* Ma Sámson és Delila, Saint Saens nagy kiállítású operája van műsoron, a címszerepekben a bucuresti-i opera két kiváló művészevel: Maria Szezsina és Vrabiescuval. Mindketten, mint a párisi Opera Comique volt tagjai, sok sikert arattak külföldön és a bucuresti-i Opera igen nagy áldozatok árán hódította vissza őket. Aradi fellépésük

Telef. 70. **ERZSÉBET SLAGER-MOZGO** Telef. 70.
Ma d. u. 5, 7 és 10 órakor a kellemes kertben
TÁNCOLÓ BÉCS (LIA MARA) Színházi énekkar!
Eredeti zene!
Fősz.: Ben Lyon és Szőregyh Gyula. Divatrevü. A modern Bécs minden káprázatos szépsége.
Jegyek elővételben. — Mérsékelt 5 lejjel emelt helyárak.

Aradi fogászból a török Conrad Veidt lett.

D. Moudjalled érdekes karrierje. — Bejje avasáult az aradi fogtechnikus, aki török filmművéssé alakult át Berlinben.

(Arad, június 14.) Az egyik nagy német napilap filmmellékletében a napokban egy érdekes arckép jelent meg. A kép fölött ez a felírás ékeskedett: „A török Conrad Veidt”, alatta pedig „Hassim de Moudjalled bej”. Nem kell sok nézegetés hozzá — igen jól sikerült a klisé. — hogy az ember ráismerjen a török Conrad Veidtnél Moudjalled Hassim — aradi fogtechnikusra, akinek feleségével, Moudjalled Fridával együtt fogászati műterme volt Aradon.

Hassim Moudjalled, aki rövidesen mint török szerepelt a germánok fővárosában egész nagy emberré nőtte ki magát. A nevezett lap filmmellékletében ugyanis az egyik legjobb nevű német újságíró Harry Knopf nagy intervjút csinált a volt aradi fogtechnikussal, miútt valami világhírű török filmművészséggel és a „bej” nyilatkozott is. Terjedelmesen mondta el véleményét a fejlődő török filmiparról, annak hibáiról, szakszerűen és a német riportter bizonyára bámulattal adózott Hassim „bej” hozzáértésének. El lehet képzelni, hogy mennyire bámult volna akkor, ha véletlenül megtudja, hogy Moudjalled „bej” Aradon egy Kossuth-uccai fogászati rendelésben végezte beható tanulmányait az anatóliai filmművészetéről. De ugyilátszik Harry Knopf kollégánk mindezt nem tudta meg, a bej pedig viszont feleslegesnek találta közölni vele.

Ettől eltekintve azonban kétségtelen sok köze van Moudjallednek Törökországhoz és a filmhez. Törökországhoz annyiban, hogy valamikor török állampolgár volt és lehet, hogy még tud egyet-mást anyanyelvén és a filmhez pedig annyiban, hogy itt Aradon eljátszotta és Chilevitz Hermann által rendezett és itt készített „Jancsi és Juliska” című film egyik főszerepét. A filmben, amely a „Bertofilm” produkta volt, női szerepet játszott Moudjalled. Ő volt a boszorkány. A mint a kritika megállapította, alakításra igen jól sikerült. Ettől kezdve Moudjalled mindinkább filmügyekkel foglalkozott. Kézde elhanyagolni a fogászatot, összeköttetéseket szerzett magának, szép leányoknak filmhez való szerződésével is foglalkozott állítólag és egy szép napon itthagya Aradot és Berlinbe utazott. Itt próbafelvételeket készítettek róla és most mint látható, ez a neve Berlinben: „a török Conrad Veidt”. Moudjalled hír szerint egészen befutott Berlinben és komoly sikerei vannak a német filmparban.

Az aradi török Conrad Veidt különben — nem tudni, hogy mely forrásmunkák alapján — egész érdekes dolgokat adott le a berlini lapnak a török filmgyártásról. Elmondotta, hogy az anyag megvolna a jó török filmhez, de sajnos technikai tekintetben messze az európai mögött áll a török filmgyártás. Nincsenek ott rendezők — panasolta el Kemal birodalmának filmjait a volt aradi fogtechnikus — sem építésszek, de világosítókban és maszkkészítőkben is nagy a hiány. De dramaturgok sincsenek. Az amerikaiak kihasználják ezt az állapotot és egy csomó török

Bárhol megjelent vagy hirdettet könyv eredeti áron megszerezhető Sándor Ferenc speciális könyvtárában.

eseményszámba megy. Gavrilescu, Jarotzky, Siomin énekelik a többi nagy szerepet, Ligetivel pedig a balletkar excellál. Karmester Bobescu. — Rózsa Anna, a magyar származású kiváló énekesnő teszi érdekessé a Traviata előadást. A kitűnő művésznő, aki nemrég tért haza három éves milanoi tanulmányai után, kiváló helyet foglal el az opera szólistái között. Soculski, Chicideanu, Gavrilescu és Siomin alakítják a többi főszerepet. Nagy ballet. Vezényel: Bobescu.

Telef. 70. **ERZSÉBET SLAGER-MOZGO** Telef. 70.
Ma d. u. 5, 7 és 10 órakor a kellemes kertben
TÁNCOLÓ BÉCS (LIA MARA) Színházi énekkar!
Eredeti zene!
Fősz.: Ben Lyon és Szőregyh Gyula. Divatrevü. A modern Bécs minden káprázatos szépsége.
Jegyek elővételben. — Mérsékelt 5 lejjel emelt helyárak.

tárgy filmet készítettek, amelyben több kiváló török színészt játszottak és ezért eladták az összes muzulmánoktól lakott területekre. Most azonban — fejezte be Moudjalled „bej” — a török kormány részvételével nagy gyárat építenek Törökországban, európai filmszakembereket hoztatnak ki és megkezdődik a komoly török filmgyártás.

...Ha az ember tovább nézi a német film-mellékletet, kicsivel lejjebb egy másik arcképre bukkan. Az van aláírva: Ramon Novarro, Hassim de Moudjalled „bej” fent, Ramon Novarro lejjebb. A volt aradi fogtechnikus arárvált Berlinben...

Magyarországon az öngyilkosok után nincs biztosítási járadék.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A képviselőházban ma a biztosítási javaslatot tárgyalták részleteiben. Az öngyilkossági szakaszról, amely arról szól, hogy ha a biztosított halálát öngyilkosság idézi elő, az özvegyei és árvái nem élveznek járadékot, nagy vita fejlődött ki, amelynek folyamán még az egységspártiak is a szakasz ellen szólaltak fel. Vass József miniszter erre kijelentette, hogy óva inti a szentimentalizmustól és álhumanizmustól a képviselőket, majd hivatkozva a törvénynevelő hatására, a döntést a Ház plenumára bizza. A szavazás során 19-en szavaztak a javaslat mellett, míg 17-en ellene.

Sorozatos betörések Aradon

A betörők főleg korosmahelyiségeket látogattak meg.

(Arad, június 14.) A napokban ismét több kisebb-nagyobb betöréses lopás történt Aradon és a betörők előszeretettel korcsmákat, vendéglőket kerestek fel az éjszaka homályában. Tegnep az Aranykerék-szálló sötétjében történt vakmerő módon elkövetett betörés, ma Maxa János Capitan Ignat (Kapa-u.) 56. szám alatti korcsmáros tett jelentést a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek behatoltak korcsmájába és több korcsmai eszközt elemeltek. Ugyancsak az éjjel a Miron Costin (Leiningen-ucca) 1. szám alatti korcsmában is betörés történt, azonban a tettesek itt már rajtavesztettek, amennyiben a korcsmáros fölébredt a neszre és személyzetével meglepte a betörőket, akik természetesen elosonni igyekeztek. A személyzet azonban utánavetette magát és az uccán két gyanús alakot: I. S.-t és G. D.-t sikerült lefűlelniök, akiket átadtak a rendőrszónak. A rendőrség bekísérte a gyanús egyéneket a rendőrségre, ahol kihallgatásuk megkezdődött. Kiderült, hogy micalacat illetőségük és már beismerésben is vannak. A rendőrségnek az a feltevése, hogy az utóbbi napokban elkövetett korcsmai betörések az előállított két alak művei. Kihallgatásuk folyik és nem lehetetlen, hogy még érdekes fejleményel lesznek I. S. és G. D. kihallgatásának.

Nehezen alakul meg az új német kormány.

A személyi kérdések megoldása igen sok komplikációval jár. — Az új kancellár egyelőre megszakította tárgyalásait.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) Ma délután ült össze az újonnan megválasztott birodalmi gyűlés. A parlament képe jelentékenyen megváltozott, amennyiben a szociáldemokrata párt mandátumainak megnövekedése folytán a párt képviselői a demokratapárt padsorait is elfoglalták, úgy hogy a demokrata padok egészen a középre kerültek. Az ülést pontban délután három órakor nyitotta meg Bock göttingi szociáldemokratapárti képviselő, mint a parlament 82 éves korelnöke. A korelnök megnyitó beszédében kijelentette, hogy az új birodalmi gyűlés első feladata lesz az, hogy

enyhítsen a háború áldozatainak nyomorán. Ezután az ülést holnapra napolták. A miniszteri padok, a helyzetnek megfelelően, üresek voltak.

Müller-Franken designált kancellár egyelőre félbeszakította tárgyalásait, mert megvárja, míg a német néppárt parlamenti frakciója leszögezi végleges álláspontját. A személyi kérdések megoldása igen komplikáltnak látszik, úgy hogy az új kormány megalakulása ezen a héten nem is valószínű és a jelek arra mutatnak, hogy az új birodalmi kormány bemutatkozása csak a jövő hét közepén történhetik meg.

Rehabilitálták a maceai jegyzőt.

Személyi ellentétek nyomán vádolták meg a község hatósági közegeit.

(Arad, június 14.) Az Aradi Közlöny számolt be egyedül annak idején arról, hogy az aradmegyei Macea (Mácsa) község lakosságának egy tekintélyes küldöttsége kereste fel az aradi prefekturát és súlyos vádakot emelt Farkas György mácsai jegyző, az ottani községi rendőrök, a csendőrmester és a mácsai csendőrség ellen. Már akkor jeleztük, hogy viszont egy ötszáztagú küldöttség készül Georgescu János prefektus elé, hogy a jegyző érdekében szólaljon fel.

Georgescu János prefektus akkor háládektalanul elrendelte a vizsgálat megindítását, amelyre Suciú szentannai főszolgabíró bizta meg. A főbíró le is folytatta a vizsgálatot és — mint hivatalos helyről értesülünk — hamarosan megállapította, hogy a jegyző és ezzel kapcsolatosan a többi hatósági személyek elleni hajsztát Vancea Remus mácsai lelkész indította meg, akinek biztatására jött Aradra a vádoló küldöttség. Kiderült, hogy személyi ellentétek keletkeztek a jegyző és lelkész között és Vancea ezen a módon akart elégtételt venni Farkas Györgyön. A megejtett vizsgálat a csendőrséget és a községi rendőröket is rehabilitálta és maga Anghelescu csendőrkapitány állapította meg a csendőrök elleni vádak igaztalan voltát, az általa külön megejtett vizsgálat kapcsán. A vizsgálatok eredményéről jelentést tettek Georgescu János prefektusnak, aki ennek alapján megszüntette a további eljárást ez ügyben.

Igaz történet az Alsómolnár-uccából.

Erdekes emlékek Vészi József, a jubiláns aradi származású lapszerkesztő eseményteljes életéből. — Az aradi rokonság féltve őrzí a kedves emlékeket.

(Arad, június 14.) Előttünk megsárgult és foszlányossá vált újságok. 1900. február... Angol-bur háború, a burok veresége, Cronje megsebesülése... a nagy világégés már-már feledésbe hulló elődje, az akkori szenzációk, s ezek közül még frissen bukkann elő egy tárcacikk: „Az Alsó molnár-uccából”. Írta: Vészi József, a Pester Lloydnak a közelmúltban jubilált, Aradról elszármazott főszerkesztője. A szép múlt féltve őrzött emlékei közül kerülnek elő ezek a lapok. Az aradi rokonok (Braun Ede fakereskedő és Gerő & Radó-cég beltagja: Gerő Jenő) teregetik elő őket... A mostanában sokat emlegetett tárca: Az Alsó molnár-uccából... A mai Bercsenyi Miklós-uccáról nyolclábás tárcában emlékezik vissza Vészi József szeretettel...:

— Nincsen a világon olyan ucca több, mint az Alsó molnár-ucca. Csak egy kis baj van vele: messze van. El sem képzelhetek, milyen messze. Még a „fekete kutyán” is túl van, sőt túl még a „három nyolcason” is. Beletorkollik a Maros partjába, ott, ahol markos timárlegények bus nótákat dalolva, állapotböröket szapulnak a zsongó folyamban. A part mentén aztán dombokra rakva illatoz a cserhéz s egy ilyen cserhalomról átlátsz Zsigmondházára, azon is túl, Ujaradra, azon is túl, a rónaságra, amin bolondnál-bolondabb játékot űz a rakoncátlan délibáb. Ezen a rónaságon azután túl nincs már semmi. Ott lezárja a világot az égbolt harangja. Mikor egyszer dadámat megkérdeztem, mi van azon túl, ahol ez a nagy kék harang ráborul a földre, Zsuzsi néni (a Boboicsó és Szabóné aradi temetkezési vállalat beltag-

jának, Szabónénak az édesanyja) azt felelte: „Hát ugyan mi volna ott csacsikám? Ott már vége a világnak”. Lám, ilyen messze van az Alsó molnár-ucca. Egy cserhédomb tetejéről ellátni onnan a világ végéig...

Ez a bevezetés. Egy másik tárcában a király asztalánál szerzett személyes impressziói kapcsán kis humoros esetet beszél el Vészi József:

— Az antichambre közepén Lichtenstein herceg, a felséges ur első főudvarmestere. Gróf Paarnak néztem, a felség főhadsegédének, megadtam tehát neki az excellenciás címet. Meg se haragudott rám. Így diskuráltunk egy ideig arról a festményről, amely sokáig ott csüggött a királyi ebédlő falán, de most hál’istennek elvitték. A kép ugyanis Judithot és Holofernest ábrázolja. Azaz, hogy Judithot egészen, de Holofernest, szegényt, csak részben, tudniillik a levágott fejét, amint Judith egy tányéron maga elé tartja. Ne ezt bizony jó volt elvinni az ebédlőből. Hát, amint ott csevegünk, valaki ijedten meghuzza a frakom szárnyát. Én még ijedtebben hátrálok. Istenem, micsoda baklövést követhettem vajjon el?

— Boldogtalan, sugták a fülembé, Excellenznek szólítottad a Durchlauchtot.

Rémültömben opasompolygok gróf Apponyihoz és gyónok neki töredelmesen. Felderül a gróf arca:

— Sebaj, mondja, majd kivágom én önt ebéd alatt.

Áldja meg az isten érte, ki is vágott. Élőszóval szeretetreméltó nyugtát is kaptam róla,

Aradiak kedvenc tartózkodási helye Budapest
Modern Pensio
 V., Erzsébet-tér 5. 3265

magától a hercegtől.

Udvari bál. Vészi ekkor még csak tüzérfőhadnagy. Snájdig katona a Weisz Mór aradi korcsmáros fia. Tánc és hölgyválasz. Egyszer csak odalibben egy királyi hercegnő és táncra kéri Vészit. Vészi fülög pirul, s zavartan hebegi:

— Bocsánat, nem tudok táncolni...

Elkomorodott a királyi hercegnő arca:

— Nem tud? ... Kár... majd legközelebb akkor... — és közbelépett a főudvarmester.

Azután képviselői választások emlékei. Budapest. III. kerület. Nagy Dezső ellen. Szászsebes. Antiszemitizmus és mégis győz. Aradi látogatás. 1900. Zsur a Kölcsey Egyletben. Ünneplés. Azután 1916-ban cikk a Mult és Jövőben, amikor az aradi zsidó hitközség jubilált (200 esztendő), dr. Vágvolgyi Lajos főrabbihoz intézve.

Büszke öröm a rokonok arcán. A nagy Józsi bácsi a hatalmas rokon!... Aki sirva borult látogatásakor az aradi szülőház kapufélfájára... Háltér... ott született a kis Weisz gyerekek... a nagy Vészi József...

Megdrágult a taxi Aradon.

Felemelték az aradi szálló-szobák árát. — Az aradvárosi maximáló bizottság ülése.

(Arad, június 14.) Ma délben tartotta ülést az aradi armaximáló bizottság dr. Angel István polgármester elnökletével. Dirlea Vazul gazdasági tanácsos javaslatára a bizottság meghagyta az eddigi kenyér- és lisztárakat. Ezután Liszka Pál és Engel Gyula az aradi kiskereskedők nevében kérték a bizottságot, állapítson meg a kenyeret árusító kiskereskedők részére 12 százalékos hasznot. Kiss Ernő, a pékek delegátusa — nyolc százalékot — kilogrammonként egy lejt ajánlott fel, mire hosszabb vita keletkezett a delegátusok között. Végül is dr. Angel polgármester javaslatára a kiskereskedők ideiglenesen elfogadták az egy lejt, azaz a feltétellel, hogy a legközelebbi ülésen végleg rendezni fogják ezt a kérdést.

A hentes és mészárosok részéről a húsiparosok szindikátusa csupán a borjúhús emelését kérte 36—38 lejről 42—44 lejre, azonban a bizottság Dirlea Vazul tanácsos javaslatára 38—40 lejt állapított meg kilogrammonként. Ezután a tejcarnokosok kérvénye következett tárgyalásra, amelyben a paszterizált tej maximális árának megállapítását, az Orient-impex vállalat pedig a trapista sajt megmaximálását kérte. Mindkét esetben a bizottság megállapította, hogy a cikkek nem esnek maximálás alá és visszautasította a kérelem teljesítését. A továbbiakban az aradi szállodások 25 százalékos emelést kértek. Olariu István városi titkár má nézetének adott kifejezést, hogy az egész emelési kérelem csak azért történt, mert a városi illeték csökkent és most a szállodások nem akarják olcsóbban adni a szobát, hanem emeléssel megtartani az eddigi árakat. Állást foglalt a köztisztviselők 75 százalékos kedvezménye ellen, mert sok visszaélésre adhat okot. Az impérium átvétele idején indokolt volt a nagy kedvezmény, mert akkoriban számos új tisztviselő került Aradra, akik nem voltak képesek lakást kapni, ma azonban konzolidáltabbak a viszonyok és ez a nagy kedvezmény visszaéléseket szül. Utal arra, hogy Bucurestiben semmiféle szállodai kedvezményt a köztisztviselők nem kapnak. Vass Gusztáv közvetítő javaslatot tesz. Ajánlja, emeljék fel 15 százalékkal a szobák árát és az összeget kerekítsék ki felfelé, hogy ke-

Belvárosi mozgószínházak műsorai:

MAROSPARTI
 ma 7/10-kor

Vándor poéta
 John Barrymore és
 Conrad Veidttal

URANIA
 ma 5, 7 és 7/10-kor

Patt és Patachonnal
 Erő és szépség útja

APOLLO
 ma utóljára 5, 7 és 7/10-kor

Vándor poéta
 John Barrymore és
 Conrad Veidttal

rek összegek jöjjenek ki. A bizottság elfogadta a javaslatot, egyben elhatározta, hogy a köztisztviselők csak 50 százalékos kedvezményt kaphatnak. Ezenkívül újabb megszorítást léptettek életbe ebben a tekintetben. Csak azok a tisztviselők részesülhetnek ebben a kedvezményben, akik a város-házától erre vonatkozólag igazolványt kapnak. Ha egy idegen köztisztviselő Aradra érkezik és reflektál a kedvezményre, jelentkeznie kell a város-házán, igazolnia utazása célját és ennek nyomán megkapja az igazolványt.

A Romag autótaxi társaság szintén emelést kért, amit meg is kapott. Az első 333 méter az indulásnál 8 lej helyett 10 lej, minden további 333 méter 4 lej helyett 5 lej, három perces várakozás 4 lej helyett 5 lej lesz fizetendő. Ezzel a maximális ülés véget is ért.

H I R E K.

Híres repülők

egész raja indul az Óceánnak.

Holnap startol egy portugál repülőtszít.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A külföldi távirati jelentések arról számolnak be, hogy most erős tempóban ismét megindul az óceánrepülés. A liszaboni jelentések arról számolnak be, hogy Courtney pilótahadnagy holnap hajnalban az itteni repülőtérről startol, hogy az Azorok felett átrepülhesse az óceánt.

A newyorki jelentések arról számolnak be, hogy Georgian Fernic román pilótahadnagy bejelentette, hogy összes startol az Atlanti óceán átrepülésére. A hadnagy Newyorkból indul és leszállás nélkül akar Bucurestig repülni. A repülőgépet, amely kilencszáz lóerős lesz, már építik az egyik amerikai gyárban.

Harbour Graceből jelentik, hogy a Columbia repülőgép ma reggel hét óra harminc perckor elindult Európa felé. A párisi jelentések szerint Costes, a világhírű francia pilóta bejelentette, hogy július elején Párisból Newyorkba startol.

— Károly extrónörököt válogatásban nem képviselhet külföldi ügyvéd. Bucurestiből jelentik: Az Unversul arra a hírre, hogy egy brüsszeli ügyvéd Bucurestibe utazik, Craiman Carol válóperének tárgyalására, megjegyzi, hogy a törvények értelmében hatóságaink előtt külföldi ügyvédek nem képviselhetik feleiket.

— Goga Octavian kísérté Karlsbadba a patriarchát. Bucurestiből jelentik: Cristea Miron dr. patriarcha, régenstanácsi tag — mint megirtuk, — tegnap Karlsbadba utazott. Mára kiderült, hogy vele egy vonaton ugyancsak Karlsbadba utazott Goga Octavian volt belügyminiszter is. A néppárt körében emiatt nagy az optimizmus, amelyet azonban a Curentul illuzionak minősít.

— Tatarescu miniszter szabadságon. Bucurestiből jelentik: Tatarescu belügyi államtitkár 30 napi szabadságra utazott.

— Újabb kémkedési pör Csehszlovákiában. Kassáról jelentik: A törvényszéken ma megkezdtek Magyar József és hét társa kémkedési perét. Magyar, majd Csernyák János tagadják a terükre rótt cselekményt és kijelentették, hogy a rendőrség kizsákolással akarta kicsikarni a beismerő vallomásukat és azért váltottak maguk ellen, hogy megszabaduljanak a brutáltságoktól.

— Előléptetések az aradi rendőrségen. A mai napon belügyminiszteri rendelettel négy előléptetés történt az aradi rendőrségen, mely két vezetőtisztviselőt és két komiszárt részesített megérdemelt kitüntetésben. Az egyik előléptetés Stana Traian III. osztályú inspektort érte, aki előzőeken modorával és a felelős való figyelmességével igen sok barátot és hívet szerzett Arad közönségének körében. Stanát a belügyminiszteri leirat II. osztályú főkapitánnyá léptette elő. A szimpatikus és közszeretettnek örvendő Mesesan Traian II. osztályú igazgatót ugyancsak előléptette a leirat. Mesesan I. osztályú igazgató lett. Két általánosan becsült komiszárius, Scherer Arcadie, az erkölcsrendészeti ügyosztály és Hara Tódor, a közlekedési ügyosztály vezetője, III. osztályú komiszáriusok II. osztályú komiszáriusokká léptek elő a belügyminiszterium rendeletével. Az összes kinevezések széles körben nagy meglepetést és örömet keltettek.

Bethlen Ausztria és Németország egyesülését jósolja. A magyar miniszterelnök Magyar, Olasz és Németország jövőjéről.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A Berlinben megjelenő Der Tag főszerkesztője intervjút csinált Bethlen gróf miniszterelnökkel és lapjának mai számában „Magyarország, Olaszország és Németország jövője” címen hozza a beszélgetést. Az interjúban Bethlen többek között kijelenti a német birodalmi kérdésekről:

— Ma még nem lehet megállapítani azt, hogy a belpolitikai baloldal nagyobb kilátással kecsegtető külpolitikai irányt kezdjen a jövőben. A megfigyeléseink szerint Európában a pacifista mozgalom és a megértés törekvése nem indította a győző államokat különösebb

előzékenységre. Ugy vélem, hogy a német-olasz barátság Németország érdekében áll és ebből a déltiroli sebet, legalább ideiglenesen, be kellene forrasztani.

— Nem megnyugtató sem Magyarországra, sem Ausztriára vagy Németországra, ha a kisantant földrészünk központjában tulkevés diplomáciai egyensúlyt talál. Ami a német-osztrák birodalmat illeti, az a véleményem, hogy végül mégis diadalmaskodni fog az egyesített birodalom eszméje. A miniszterelnök kijelentette, hogy azt hiszi, hogy az olasz ellenkezés bizonyos előfeltételek mellett legyőzhető lesz.

Az aradi zsidótemplom jubileuma.

Nagyszabású társadalmi ünnepség készül a százéves évforduló alkalmából. — A nyári ünnepélyen közreműködő hölgyek névsora. — A délutáni ünnepély végleges programja.

(Arad, június 14.) Az aradi zsidótemplom fennállásának századik évfordulójára rendezendő jubilaris ünnepségekre lázasan folyik a készülődés. A jelek szerint nyilvánvalóan látszik, hogy ez az évforduló kiemelkedő, fényes ünnepe lesz nemcsak az aradi zsidóságnak, hanem az egész város társadalmának. Az ünnepségen részt vesz Sulyok István erdélyi református püspök, de megjelennek azon az összes vallásfelekezeten aradi képviselői is. A társadalmi és felekezeti egyetértés és harmonia szinte szimbólikusan szép ünnepe lesz ez a vasárnap, amely örökké emlékezetes napja lesz Aradváros történetének.

A hitközség rendező-bizottsága nagyjából már összeállította azoknak a hölgyeknek névsorát, akik az esti „kivívájon” segédkezni fognak a különböző előadások sátrai vezetőinek: dr. Koppich Jakabnénak, Assael Károlynénak, Berger Albertnének, Halpern Miksánénak és Hirschfeld Fülöpénének. A pénztárnál értesítelünk szerint a következő uriaszonyok foglalnak helyet: Pick Ernőné, Koczander Ignácné, Schwartz Hermanné és dr. Grossmann Alfrédné. Az egyes sátrakban csupa előkelő, ismertnevű aradi uriaszony és urileány működik közre. Eddig a következő uriaszonyok és urileányok vállalkoztak a nyári ünnepségen való közreműködésre: Deutsch Andorné, Stauber Józsefné, dr. Fuchs Albertné, Ráskai Miksáné, dr. Radó Jánosné, Ritter Árminné, dr. Székely Károlyné, dr. Gárdos Oszkárné, Raucher Emilné, Weisz Mihályné, Major Béláné, Back Hermanné, Funkelstein Istvánné, dr. Kele Gyuláné, Schwartz Hugóné, Csillag Lajosné, Kornis Mártonné, Kornis Zsigmondné, Mozes Jenőné, Gartner Márkné, Weisz Samáné, dr. Molnár Oszkárné, Deutsch Arturné, Sugár

Károlyné, Stauber Margit, Eisler Loli, Assael Elza, Halpern Aranka, Deutsch Klári, Weisz Böske, Gartner Olga, Scheer Sári, Kele Marika és még sokan mások. A végleges névsor ugyanis — mint az ilyen ünnepélyeknél elő szokott fordulni — jóformán az utolsó napon alakul ki.

A rendező-bizottság ugyanekkor már megállapította az aradi zsidótemplom százéves fennállásának emlékére a Központi-szállóban vasárnap délután rendezendő ünnepély végleges programját, amely a következő:

1. Prolog: Irtá: Szántó Szeréna. Előadja: Goldmann Panni. 2. Táncegyveleg: a) *Román tánc*: Messer Aranka és Altmann Böske; b) *Fantasia-tánc*: Drechsler Vera, Kestenbaum Dóra, Sándor Emmi, Maylender Bella; c) *Rokokó tánc*: Buzogány Márta és Illés Tibi; d) *Angol tánc*: Fürst Magda, Illés Tibi; e) *Hollandi tánc*: Meisl nővérek; f) *Ballett*: Friedmann Elza, Pataki Ibi, Spitzer Magda, Scheer Irma, Basch Böske, Hamburger Berta. 3. Zongoraszám: Steinfeld Márta. 4. A mai cselédek (dialog) előadják: Flam Zsuzsa és Sugár Ági. 5. Frühlingswalzer: lejtő: Táncos Duci. 6. Hegedűszó: Tölössy Magda. 7. Bohóctánc: Táncos Duci; Rózsa halála: Szalai Gitti. 8. Zongoraszám: Kardos Marika. 9. Babakettős: Éneklők: Strasser Márta és Lányi Pista. Zongorán kíséri: Révész Lili. 10. Visszapillantás 1828—1928: Menuette: Hacker Lili—Halász Imre, Illés Olga—Herbstein Publ. Székely Ági—Holländer Gyuszi, Rudas Ibi—Holländer Jancsi. Tangó: Löwenstein Bözsi. Holländer Gyuszi. Banántánc: Gartner Lenke. A táncszámokat Éghy Ohyssa, Barna Istvánné és Fürstné tánctanárnők tanították be. Az ünnepély kezdete délután fél 6 órakor.

— A debreceni egyetem új rektora. Debrecenből jelentik: A tudományegyetem a következő tanévre Darkó Jenő bölcsészprofesszort választotta meg rektornak.

— Villamosítják a budai siklót. Budapestről jelentik: A budai sikló igazgatója ma bejelentette a sikló villamosításáról, valamint a szállító és mozgó lépcsők felszerelésére vonatkozó tervét.

A francia játékkurzus jelentik, hogy 20-ikától német-kurzust is kezd délután 3—5-ig. Szünidőben iskolásokat is felvessz. Szépidőben a kerthelyiségben vagyunk. Bővebbet: Ortutay-palota IV. emelet.

— Hirtelen halál az uccán. Tegnap délután fél hat órakor a Str. Eminescu (Deák Ferenc-uccában) hirtelen összeesett egy idősebb férfi. Az arrahaladók azonnal szóltak a rendőrszolgálatnak és csakhamar orvos is előkerült, azonban az összeesett férfinél már csak a beállott halált konstatálhatták. A tárcájában talált iratokból megállapították, hogy Postpischl Gusztáv, Calea Saguna (Varjassy Lajos-ucca) 24. szám alatti lakos az illető, akit minden valószínűség szerint szívizélhűdés ért és ez okozta hirtelen halálát. Ertesítették a mentőket, akik lakására szállították Postpischl-t. Az ügyészség megadta az eltemetési engedélyt.

A francia gyermek-játékkurzus műsoros délutánt rendez 16-ikán, szombaton d. u. 6 órakor a Minorita-Kulturházban.

— Eikerülhetetlen a Biedermann-vállalatok csődje. Bécsi beavatott pénzügyi körök véleménye szerint a Biedermann-fivérek vállalatja, az AFEB, igen súlyos helyzetbe került. Az igazgatók elfogatása és a vállalat pénzügyi módjainak feltárása nagy pénzügyi idézett elő, úgy, hogy a szakemberek véleménye szerint az AFEB csődje csaknem eikerülhetetlennek látszik.

— Enyhítették a vádat Kun Béla egy társával szemben. Bécsből jelentik: Kun Bélával annak idején együtt tartóztatták le Lippai Zoltánt. Lippai ellen csak hamis bejelentés miatt emeltek vádat, titkos szövetezésért a törvényszék vele szemben megszüntette a vádat.

— A pécsi lázadók büntetése. Budapestről jelentik: A büntetőtörvényszék — mint ismeretes — Magyar Józsefet és Kovács Józsefet felmentette a felség sértési és lázadási vád alól. A pécsi tábla azonban megváltoztatta az ítéletet és Magyarot öt, Kovácsot három évi fegyházra ítélte. Ma tárgyalta az ügyet a Kuria, amely helybenhagyta a tábla ítéletét.

— Poloskát Lovas irt Str. Oituz (Illés) 111.
 — A hamburgi gázkatasztrófa. Berlinből jelentik: Hír szerint a hamburgi gázkatasztrófanál, amelyről annak idején részletesen beszámoltunk, a phosgénnél sokkal irtózatossabb hatása és tartalma bersol robbant fel. Ezen gáz alapanyagát Oroszországban állítják elő.

— Jugoszláviai orvosnő borzalmas családirítása. Belgrádból jelentik: A Zágráb melletti Dugoszelo községben tegnap Zachar Edit orvosnő, aki férjétől különváltan él, hiábavaló álláskeresés után, nyomora miatt morfiuminjekcióval megmérgezte anyját, nyolcéves fiát, hároméves leányát, majd önmagát. A gyermekek meghaltak, a többiek állapota reménytelen.

— „Bűnvádi feljelentés Palcu Lázár ellen” című közleményünkre, — amelynek befejező részében az foglaltatik, hogy Palcu Lázár kihallgatásakor azt állította volna, hogy ő Abramovici Dávid feljelentővel szemben szerződési kötelezettségének kötleve szerint eleget tett és hogy a feljelentés David Abramovici feljelentő részéről nem más, mint zsarolást kísérelt. — Abramovici Dávid brailai borkereskedő annak közlését kéri, hogy a közlemény eme része téves információ alapszik. Ilyen kijelentést Palcu Lázár sohasem tett, miután ő jól tudja, hogy a károsítás igenis megtörtént. De nem is volt módjában ily kijelentést tenni, miután őt még egyáltalában ki sem hallgatták. Ez ügyben mindössze annyi történt, hogy a buzaui és aradi rendőrségek között egy előállítás kérdésében táviratváltás folyt.

— Dörner sikere a BBTE versenyén. A budapesti budai tornaegylet most lefolyt tenniszversenyén a férfi egyest az aradi Dörner László nyerte, a döntőben Jacobit győzte le. Az elődöntőben Dörner Bánó ellen, Jacobit pedig Pétery ellen győzött. Dörner az egyik párosmérkőzésben bokarándulást szenvedett, minek következtében a páros számokban visszalépett.

— Borzalmas szerencsétlenség Londonban. Londonból jelentik: A Westminster Hall termében tegnap egy gyűlés alkalmával leesett a mennyezet. A lehulló faltörmelékek három embert megöltek, tizet súlyosan megsebesítettek.

— A 88845. számra eső nagy jutalomszám: 3,500.000 lejt (három és fél milliót) a csehszlovák osztálysorsjáték utolsó húzásán a Fortuna bankház (Bratislava) szerencsés vevői nyerték meg. Lapunk mai számában megtalálja a Fortuna hirdetését. Ne mulassza el a következő sorsjáték I. osztályához sorsjegyeit postafordultával a Fortuna-bankházpál, Bratislava (Csehszlovákia) megrendelni.

— RÁDIO-MŰSOR. Péntek, június 15. Wien-Grác. (Romániai idő.) 22.15. Francia operettek. — München. 23.25. Szórakoztató hangverseny. — Nápoly. 21.50. Hangverseny. — Prága. 21. Filharmonikus hangverseny. — Pozsony. 19. Hangverseny. — Berlin. 20.30. Operaelőadás. — Boroszló. 21.30. Szimfonikus hangverseny. — Leipzig. 23.45. Táncczene. — Milano. 21.45. Szimfonikus hangverseny. — Róma. 22.15. Hangverseny. — Zágráb. 23. Könyvnyű zene. — Budapest. 10.30. 13. és 16. Hírek, közgazdaság. 18. Hangverseny. 21. Hangverseny. 22.30. Cigányzene.

A kereskedelem alapja

a hirdetés, mely nélkül nincs forgalom, nincs piac és nincs pénz. A hirdetés összekötő kapocs a kereskedő és a közönség között. A kereskedő a hirdetés által tartja fenn az összeköttetést a vevővel, mert a közönség ahhoz megy vásárolni, akinek a hirdetését olvassa. A kereskedőnek azonban jól kell megválasztani azt az országot, ahol hirdeti. Erre a legalkalmasabb a 42 év óta fennálló

Aradi Közlöny.

Korzóbetjárok garázdálkodnak Arad uccáin.

Aradi uriaszonyokat inzultálnak sötét közben az aradi korzó brigantijal.

(Arad, június 14.) Baj van. Még pedig ezúttal bizonyos fiatalokkal van baj, akik re, ugylátszik, kissé túlságosan hatott a hirtelen bekövetkezett meleg. Valószínűleg olyasmiről történt, hogy a kánikula felforraltta egyesek fejében az azt megtöltő ismeretes folyadékot, mert csak így eshetett meg tegnap alkonyatfelé az, az aradi korzón, amiről két levél is számot ad, amely hozzánk érkezett. Az egyik, ami nekünk szól, elmondja, hogy újabban az aradi korzólovagok aktivitása egészen különleges méreteket öltött. A lovagok leszólják és naturalisztikus megjegyzésekkel illetik az uriaszonyokat, akárcsak a hevesvérű délamerikaiakat. Tekintettel azonban arra, hogy itt Európában vagyunk, nem pedig Buenos-Ayresben, jó volna ha a rendőrség valami tapintatos módon a körmére ütne ezeknek a tolakodó vitézeknek, akik szemtelenül és szellemtelenül sületlenkednek az aradi korzón a jó izlés megcsufolására.

A másik levél, amelyet ezennel teljes egészében átadunk a nyilvánosságának, annak a korzólovagnak, hogy ne mondjuk betvárnak szól, aki barátjával a napokban molesztált

A magyar felsőházban sokallak Magyarország kiadásait.

Szterényi nagy beszéde az utódállamok és Magyarország viszonyáról.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A magyar felsőház megkezdte az idei költségvetés vitáját. Elsőnek báró Szterényi József beszélt, aki megállapította, hogy a kiadások igen erős tempójuk s ezért arra kérte a kormányt, hogy mérsékelje az államháztartás kiadásait, mivel a közterheket tovább fokozni nem lehet. Magyarország egész éléte és jövő alakulása a mezőgazdaság helyzetétől függ. A német kormány 75 milliós, rövid lejáratú kölcsönrel segített mezőgazdaságán, a magyar kormány sem zárkozhatik el ez elől. A mezőgazdaság egyik főbaja az értékesítés nehézsége. A magyar buza és bor még a magyar határhoz egész közel eső külföldön is sokkal drágább, mint a távolabbról importált buza. Ennek oka egyfelől a magyar agrártermelés drágasága, másfelől pedig a fuvar költségekben jelentkező nagy diszparitás.

Benes középeurópai gazdasági uniójáról beszélve megállapítja, hogy a terv nyilvánvalóan az európai politikai szakadékok összekovácsolására

Baker Josefina kísérlőjének szerelmi botránja.

Egy cseh táncosnő gyilkos merényletet kísérlt meg Josefina Baker menedzsere ellen Budapesten. A menedzser életét csak a véletlen mentette meg. — Mi történt a Royal-szállóban?

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A budapesti közönségnek akaratlanul is meg kellett tudnia a lapok részletes tudósításaiból, hogy a világhírű néger táncosnő, Josefina Baker, két férfi társaságában járja a világot. Ez a két különös fiatalember, akik közül az egyiket, Pepitó Albani, a fáma szerint nem csupán menedzseri érdekszálak kötötték a fekete világhírességhez, elkísérte Bakert Budapestre is. Ott azonban már nem tudták annyira feltétlenül érvényesíteni szempontjaikat, akarataikat vele szemben, mint más metropolisokban, mert Budapest színházi levegője egészen speciális és sok tekintetben éreztette életfelfzabadító hatását a néger táncosnővel szemben is. Budapesten Baker váratlanul ellentmondott már Pepitó Albani több kívánságának, aminek következtében nem egyszer súlyosabb természetű összetűzések is támadtak köztük.

De nem csupán Pepitó Albani volt emlékeztető a Budapesten eltöltött május, Josefina Baker másik kísérlője szintén kellemetlen kalandba keveredett, melyre alaposan és súlyosan ráfizethetett volna, ha a szerencse nem szegődik melléje és a véletlen nem akadályozza meg, hogy a kaland végzetessé váljon.

A menedzser egyik este végignézte a Rákóczi-uti Tabarin variété műsorát és előadás után megismerkedett Mia Malik cseh táncosnővel, aki nagy sikerrel lépett fel estéről-estére a Tabarinban. A feltűnően szép s izgatón érdekes táncosnő annyira megnyerte a menedzser tetszését, hogy nemcsak a mulatóban udvarolt

egy aradi uriaszonyt. A levelet ez a megsértett hölgy intézi a jeles ifjuhoz. Szólnak pedig sorai a következőképen:

Fiatal barátom, ki tegnap este 6 és 7 óra között az Alexandri-ucca sarkán állott, ezúton fejezem ki sajnálatomat magának amiatt, hogy nem fordultam vissza és nő létem dacára nem vettem elégtételt magától azért a szemtelen és szellemtelen megjegyzéséért, amellyel engem illetett. Tudja-e fiatal, neveletlen barátom, hogy ez nagyon közönséges dolog volt?

Különösebb figyelmébe ajánlom, hogy máskor tartsa meg magának a megjegyzéseit, mert bizony balul is üthet ki a dolog. Lehet, hogy egy temperamentumosabb nő hamar elégtételt vesz magának és ez aligha lesz valami dicső dolog kegyedre és napsütött arcára nézve.

Szívelje meg e pár sort és viselkedjen úgy, ahogy urisemberekhez illik — s akkor nem fogja levonni a konzekvenciát, senki sem magától és viselkedéséről. — Nem szeretném még egyszer megjegyzését hallani, mert akkor... Tehát jobb örkölcsöket. Ismeretlen ismerőse.

készült. A jelszó az, hogy elsősorban közvetlen szomszédainkkal kell jóviszonyban élni. Ez igaz, ennek azonban nem felel meg az, amit Benes a cseh külügyi bizottságban mondott és amely szerint a gazdasági unió kizárólag a politikai status quo fenntartásával és a békeszerződések érintetlenségével jöhet létre. Ez annyit jelentene, hogy Magyarország bizonyos problematikus gazdasági előnyökért a revízió lehetőségével összefüggő elsőrendű érdekeiről mondana le. Nincsen olyan magyar ember, aki ilyen áron akarná megvásárolni a barátságot a csehekkel. Az unió egyébként Németország és Olaszország ellen is irányul, de aligha járulnának hozzá a többi nagyhatalmak. A leghatározottabban vissza kell tehát utasítani a tervet, amíg a politikai kérdések rendezve nincsenek.

Báró Szterényi ezután az optánkérdésről szól és élesen kritizálta a genfi határozatot és Titulescu-nak a tanácsülésem tett ajánlatát. Walkó külügyminiszter ma kijelentette a sajtónak, hogy a képviselőház külügyi bizottságát rövidesen összehívja az optánkérdésben hozott genfi döntés ügyében.

neki, de találkozott vele napközben is. A barátságából hamarosan szerelem lett, annál is inkább, mert a cseh táncosnőnek még jobban tetszett a menedzser, mint ő a menedzsernek.

Ebből keletkezett az a dráma is, mely néhány nappal Baker elutazása előtt zajlott le a Royal-szálló második emeletén, ahol a menedzser szobát bérelt, s ami csak most derült ki. Mialatt lakásától távol tartózkodott, Mia Malik felment a szobájába és megvárta, míg hazaérkezett. A menedzser tiltakozott ellene, hogy a lakásán zavarja és egyúttal kijelentette azt is, hogy többé nem akar találkozni a táncosnővel. Mia Malik hosszasán kérlelte és szerelmes szavakkal próbált rá hatni, a menedzser azonban ragaszkodott elhatározásához. A táncosnő ekkor elkeseredésében előrántotta inge alól az oda elrejtett kést s azt nagy erővel a menedzser mellének dobta. Szerencsére szmokingban volt és a kemény ing sima felületéről lecsuszott a kés, mely így nem tehetett kárt és ilyenformán nem járt súlyos következménnyel a szerelmes táncosnő merénylete. Mia Malik körhírek között és feldultan hagyta el a menedzser szobáját, aki azonnal intézkedett, hogy távolléte alatt többé senki sem nyithasson a szobájába. A menedzser nem tett feljelentést a táncosnő ellen, de pesti tartózkodásának hátralevő ideje alatt egyetlen egyszer sem mutatkozott többé a nyilvánosság előtt. Ugy látszik, tartott tőle, hogy a szerelmes Mia Malik még botrányt okozhatna, ami esetleg veszélyeztethette volna a jól jövedelmező másodmenedzseri állást Josefina Baker oldalán.

Baleset érte az Unió elnökét.

Coolidge elnök leesett a Fehér Ház lépcsőjén. — Jobb lábát kifecamította

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Washingtonból jelentik: Coolidge elnököt ma baleset érte. Az elnök leesett a Fehér Ház lépcsőjén és kifecamította jobb lábát.

Azonnal megfelelő orvosi kezelésben részesítették, úgy hogy Coolidge már bottal tud járni. Sérülése nem komolyabb természetű.

Uj szenzációk a mayerlingi tragédia körül.

Larisch grófnő felfedezte Amerikában néhai Rudolf trónörökös fiát. Az egykori trónörökös és orosz hercegnő fájdalmas szerepe.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Larisch grófnő, a tragikus véget ért Rudolf trónörökös unokahuga, aki jelenleg William Meyers melbournei (Florida) földbirtokos felesége, egy nagy newyorki napilapban megjelentette önvallomásait, melyekben részletesen ismertette a borzalmas és véres mayerlingi dráma összes részleteit. Larisch grófnő, aki egyébként legjobb barátja volt Vetsera Mária bárónének, Rudolf trónörökös barátjának, aki együtt ment a tragikus Habsburg-főherceggel a halálba, fellebbentette a titokfátyolt Mayerlingről és ezek az adatok, a miknek főbb részleteit annak idején mi is közöltük, ma már általánosan ismertek a nyilvánosság előtt.

Annál nagyobb szenzáció erejével hat azonban Larisch grófnő legújabb felfedezése. A grófnő ugyanis nem kisebb dolgot állapít meg és bizonyít be egyik legutóbbi óriási feltűnést keltett cikkében, minthogy a Habsburgok egyik leszármazottja, még pedig Rudolf trónörökösnek fia, tehát a valódi Habsburg-trónörökös Amerikában él.

A legújabb Habsburg-trónörökös egy amerikai hadirokkant.

„James császárnak“ nevezik őt — írja Larisch grófnő — a missouri-állambeli Boone tartományban levő Providencében, egy kicsiny községben, amely valamikor eleven városka volt mindaddig, míg a „vizek atyja“ meg nem változtatta folyása irányát és Providencet messze el nem kerítte.

Az egész község határa, amely néhány száz ár kiterjedésű, James Cleveland Longstreet tulajdona ezidő szerint.

Aki ezt a hosszú nevet viseli, az az én Rudolf kuzénomnak állítólagos fia és a Habsburgok koronájának jogos örököse. Onnan levelez rendszeresen velem és sűrű, hosszú leveleiben gyöngéden „néniének“ címez. Milyen tipikusan Rudolfra emlékeztetők a levelei! — Mennyire emlékeztetnek arra a tömötlen lázas és folyamatos írásu jegyzetre, melyet boldogtalan Rudolf kuzénom a nyolcvanas évek végén utánom szokott küldeni Bécsbe! És alakja, arca is olyan, mint az apjáé. A fénykép nem képes visszaadni azt a megkapó hasonlatosságot, mellyel James Cleveland Longstreet a kettős monarchia utolsó trónörökösére emlékeztet.

Mindent elkövettem, hogy egyengessem James „öcsém“ útját és biztattam, hogy vegye fel jogos nevét, de ő, az Egyesült-Államok hadseregének megrokkant veteránusa, nem kíván egyebet, csak békét és nyugalmat, hogy meggyógyíthassa kimerült tüdejét, melyet a világháborúból betegen hozott vissza. — Csak nemrég írta ezeket a sorokat:

„Amerikai polgár vagyok! Mint olyan megtettem a magamét a háboruban... Sok a dolog ahhoz, sok a gondolkodni valóm és bár a Romanovokhoz ugyanaz a rokonsági kötelék fűz az anyám révén, mint az osztrák Habsburgokhoz, semmi érdekem abban, hogy az előkelő rokonsághoz való igényemet érvényesíteni igyekezzem.

Mint már megírtam egyszer önnek, szívesen járom a magam útját, mint ismeretlen és fontosság nélkül való valaki, kinek egész múltját magukban foglalják azok az esztendő, melyeket egy római katolikus árvaházban töltött. Akár fejedelmi vér folyik ereimben, akár szegény emberé, azon igyekszem, hogy az adott körülmények között a leghelyesebb módon éljem végig életemet... Azt hiszem, az én esetemben az a legjobb, ha nem hangoztatom földi fejedelmekhez és királyokhoz való rokonságomat, hanem élek, mint ahogy eddig, a magam módja szerint.“

Larisch grófnő a levélből Rudolf trónörökös gondolkodásmódjára ismer rá és megállapítja, hogy „James császár“: James Cleveland Longstreet boldogabban uralkodik néhány száz árnyi földjén, mintha a Habsburg-trónus omladékaiba kapaszkodnék. Larisch grófnő ezek után megírja „James császár“ élettörténetét saját kutatásai alapján.

Megállapítja, hogy James Cleveland Longstreet Rudolf trónörökösnek Jurjevskaja orosz nagyhercegnővel, a cár egyik leányával való viszonyából származik. James megszületéséről és életéről az alábbiakat írja Larisch grófnő:

James Cleveland Longstreet származása és élete.

Bécsi kutatásaim eredményeképpen megállapítottam, hogy Jurjevskaja hercegnő egészsége, amely mindig is nagyon gyenge volt, teljesen megromlott a mayerlingi tragédia hírére. Rudolf kuzénom gyilkossága s öngyilkossága után a hercegnő Amerikába ment. Utjának célja, bécsi informátorom szerint, a nyugati partvidék volt — de soha el nem jutott oda. Társalkodónője, aki hűséges és ragaszkodó teremtés volt, de nem tulságosan eszes, a hercegnőt valahol a Middle West-ben hagyta és maga visszatért Európába, hogy pénzt hozzon és hogy a hercegnő anyját megbocsátásra bírja. Ismeretes, hogy a hercegnő anyja II. Sándor cár morganatikus hitvese volt.

Értesülésem szerint a társalkodónőnek sikerült eljutnia Pétervárra, de azután nyomavesztett. Nem látszik lehetetlennek, hogy „eltették az utból“. Így akarták elkerülni, hogy az orosz és az osztrák udvar zavarba jusson. Közben Jurjevskaja hercegnő kétségbeesetten várta a soha meg nem érkező segítséget és életerejére rohamosan fogyott.

Egy kórháznak a szegényosztályán halt meg ugyanakkor, amikor csecsemő-kisfiát előbb egy lelencház vette oltalmába, azután a st.-louis-i Szent József-árvaház, hogy James Cleveland Longstreetre nevelje fel. — A talált gyermekek házáat azóta lebontották és iskolát építettek a helyére. Ami James Cleveland Longstreet kilétére vonatkozó írás megmaradt, azt az árvaháznak adták át, onnan pedig James nevelőszüleinek kezébe került. Néhai James C. Gillespy, a Columbiában élő bíró azonban jobbnak látta, hogy nevelt gyermekét mint James Cleveland Longstreetet bocsássa ki a világra.

E furcsa és bonyolult név eredetének kinyomozása érdekében mindent elkövettem és sikerült megállapítanom, hogy az Egyesült-Államok legtöbb lelencházában a gyermekeket az igazolására alkalmas adatok után szokták elnevezni. James esetében valószínű, hogy a gyermek csecsemőkelengyénjén valamelyik clevelandi üzletnek a jelzése szerepelt és hogy az a személy, ki a csecsemőt a talált gyermekek házába vitte, azt jelentette, hogy a Longstreeten (a város egyik uccájának neve) akadt a gyermekre. A keresztnevet hasonló esetekben az ABC-rendben megszerkesztett névklajstromból szokták a talált gyermekek számára kiválasztani. Így kapta Jurjevskaja hercegnő fia a James nevet. Hogy James Cleveland Longstreetet utóbb egy római katolikus árvaházban helyezték el — a Habsburgok tudniillik katolikusok — könnyen megérthető, ha tudjuk, hogy a csecsemő mellett, mikor ráakadtak, olvasót találtak. Ez is érthető, mert Jurjevskaja hercegnő katolikus volt.

James Cleveland Longstreet tizennégy éves korában került Gillespy bíró házába. Néhány évvel utóbb Washingtonba ment és ott egy irodába lépett. Ott érte a háború. Mikor Amerika beavatkozott a háborúba, ő mint egy műszaki ezred katonája Franciaországba került, de csak azért, hogy ott influenzába essék, amely végül tüdőgyulladásá fajult. Azóta sem gyógyult ki teljesen betegségéből.

Később a kongresszusba jelöltette magát tagnak, majd a szenátusba, de mind a két esetben megbukott.

Mint hogy egészségi állapota azt kívánta, hogy tiszta levegőben éljen, végül arra az elhatározásra jutott, hogy visszatér Providencébe. Ott éledgett a Gillespyekkel és egész vagyonát arra fordította, hogy megvásárolja a környék eladó területét.

Ma is ott él szerény falusi házában, amelyet egy levelében „kastélynak“ nevez. Teljes megelégedettségben él ott, eszeágába sem jut Ausztria trónjára gondolni. Csak az az egy vágya, hogy hazáját, Amerikát a tartománygyűlésen vagy a kongresszusban szolgálhassa.

Gyakran gondolok — fejezi be cikkét a grófnő — a Providencében élő „James császár“ és együtt érzek vele abban az óhajlásában, hogy nyugodtan elzárkóztottan éljen, mert az étellel szemben immár nekem sincsen egyéb kívánságom, minthogy hátravelő időmet békében élhessem végig. A multam nem viaszgatalás, mertha sok fényes és ragyogó emléke van is, végül is sötétségbe és nyomorúságba fulladt!

SPORT

Uruguay másodszer is olimpiai bajnok.

Uruguay—Argentina 2:1 (1:1.)

Amsterdamból jelentik: Tömött nézőtér, 42.000 főnyi közönség előtt játszották le másodizben az olimpiai futballtorna döntőjét. A mérkőzést ismét a holland Mutters vezette, Argentina változatlan felállításban szerepelt, míg Uruguaynak mellőznie kellett legjobb csatárát, a sérült Petronet, helyette Borjas játszott centert. Ennek ellenére is a többet támadó Uruguay volt a jobb csapat és győzelmét megérdemelte, bár egyik gólya feltűnő leállításból esett. A győztes csapat legjobb része a védelem volt, amelyet Argentina jól mozgó csatársora nem tudott áttörni. Uruguay kezd nap ellen, rögtön támad és a 3., 4. és 6. percekben kornereket ér el. A 7. percben Argentina is szóhoz jut, de támadását szerelik. A 13. p.-ben újra Argentina ellen van korner. A 18. p.-ben Cea—Borjas összjátéka után az ofszájdjon álló Figuerárhoz kerül a labda, aki belövi. A bíró gólt ítél (1:0.) Argentína erősíti a tempót, a 26. p.-ben kornert ér el, majd a 28. p.-ben Monti centerhál kiegészít (1:1.) A féldő végéig kölcsönös támadások eredmény nélkül.

A második féldőben Uruguay nagy lendülettel fekszik a játékba, le is szorítja ellenfelét, amely csak időnként tud felszabadulni, támadásait azonban az U-védelem könnyen szereli. A 11-ik p.-ben Uruguay újra ofszájdgólt lö, de ezt a bíró már nem adja meg. Az érvénytelen gól után a délamerikai kísérők a tribünön összeverekszenek s a rendőrségnek kell közbelépnie. A játék Uruguay-főlény jegyében folyik tovább. A 28. p.-ben szép kombináció után Scaronehoz kerül a labda, aki pompás lövéssel megszerzi a mérkőzést és a világbajnokságot eldöntő goalt (2:1.) Argentína ugyan kétségbeesetten küzd az újabb kiegyenlítésért, de a komény védelmen minden akciója megtörik. A mérkőzés után felvonták az olimpiai árbócra a három helyezett — Uruguay, Argentina és Olaszország — lobogóit, a zenekar eljátszotta a három nemzet himnuszát, miközben a közönség lelkesen ünnepelte Uruguay csapatát, amely meg tudta védeni világbajnokságát. Az amsterdami olimpiád futballtornája ezzel véget ért.

O Az AMTE új pályája. Tizenhat esztendő küzdelmei után az aradi AMTE most jelentős fordulóponthoz ér el: vasárnap délelőtt 10 órakor tartja új pályájának (a Vásártér felé vezető uton) alapkövetéti ünnepét. Kiemelkedő stáció ez az egyesület sporttörténetében, a munkáscsapat végre annyira felküzdehetette magát, hogy saját pályához jut. Az egyesület impozáns ünnepi keretben kívánja megtartani a pálya alapkövetéti, a társegyesületek üdvözölni fogják az ünnepet ülő egyesületet, a hatóságok szintén képviseltetni fogják magukat az alapkövetéti ünnepségen. Az új pálya felavatása is meg lesz a közeljövőben, amikor is majd már rendszeres mérkőzések megtartására is alkalmas lesz a munkások pályája. Az egyesület vezetősége gondos rendezéssel készíti el az alapkövetéti ünnepségünk programját és minden bizonnyal kiemelkedő ünnepe is lesz Arad város sporttársadalmának ez az aktus.

KÖZGAZDASÁG.

A szász pénzüzetek kimondották a fuziót

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) Az utóbbi időben a kisebbségi pénzüzetek között erős mozgalom indult meg a tökékoncentráció érdekében. Rájöttek ugyanis a kisebb pénzüzetek arra, hogy a közgazdasági élet nehéz harcaiban a tökeszegény intézmények elvérzenek. E belátáson kívül még a készülő banktörvény is parancsoló kötelezősége tette a kisebbségi pénzüzetek erejének egységesítését. Az erők egységesítésére irányuló mozgalom a szász pénzüzetek köréből indult ki ahol a koncentráció már meg is történt.

A szász pénzüzetek általános fuzióját a Brassói Általános Kereskedelmi Takarékpénztár, továbbá az Erdélyi Kereskedelmi és Iparbank fuziója vezette be. Ezután a Nagyszebeni Általános Takarékpénztár kezdett fuzió tárgyalásokat a Brassói Barcasági Országos Ta-

karékpénztárral, a Medgyesi Bank és Takarékpénztár R.-T. gal és a Besztercei Takarékpénztár R.-T.-gal.

A tárgyalások eredménnyel végződtek. A fuzionált pénzüzetek alaptőkéje 150 millió lejt, a betétek 777 millió lejt, a kihelyezett tőkék és váltók 825 millió lejt tesznek ki. A négy pénzüzet fuzióját hivatalosan e hó 12-én tartott ülésén mondották ki. E négy pénzüzetten kívül fuzió készül a legnagyobb tőkével rendelkező Nagyszebeni Általános Takarékpénztárral is. A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár viszont fuzió tárgyalásokat kezdett a Segesvári Egyesült Kereskedelmi és Ingatlan Bank, továbbá a Szászvárosi Takarékpénztárral is. Ezek a tárgyalások a legkedvezőbb mederben folynak s majdnem bizonyos, hogy sikerre is vezetnek.

Zürichben 3.18.50, Párisban 15.50 alej

Helyi valutaárak. (Június hó 14.)
 Kifizetések: Berlin 39.25, Amsterdam 164.20, London 803, Páris 6.48, Milánó 8.69, Prága 4.84.75, Budapest 28.72, Belgrád 2.90, Bécs 23.14, Zürich 31.70. — Árú: Márka 39, dollár 163, angol font 795, francia frank 6.60, olasz líra 8.80, cseh korona 4.85, pengő 28.80, dinár 2.85, osztrák schilling 23.25, svájci frank 31. — Pénz: Márka 38.50, dollár 162.50, angol font 790, francia frank 6.40, olasz líra 8.60, cseh korona 4.80, pengő 28.60, dinár 2.80, osztrák schilling 23, svájci frank 30.50. — Irányut: tartott.

Zürichi tőzsdenyitás. (Június hó 14.)
 Berlin 124.03, Amsterdam 209.40, Newyork 519.05, London 2533.50, Páris 20.39, Milánó 27.30, Prága 15.38, Budapest 90.57, Belgrád 9.13.50, Bucuresti 3.17.50, Varsó 58.17.50, Bécs 73.

Zürichi tőzsdézárát. (Június hó 14.)
 Berlin 124.03, Amsterdam 209.40, Newyork 519.05, London 2533.37.50, Páris 20.40, Milánó 27.29.50, Prága 15.38, Budapest 90.56, Belgrád 9.13.37.50, Bucuresti 3.18.50, Varsó 58.17.50, Bécs 73.02.

Bucuresti-i tőzsdézárát. (Június hó 14.)
 Devizák: Páris 6.44, Berlin 39.15, London 800, Newyork 162.60, Milánó 8.43, Zürich 31.60, Bécs 22.60, Prága 4.86, Budapest 28.60. — Valuták: Napoleon 635, márka 39.40, léva 1.19, török líra 0.84, angol font 795.50, francia

frank 31.25, olasz líra 8.60, drachma 2.10, dinár 2.90, dollár 162.40, lengyel zloty 18.40, osztrák schilling 23.20, pengő 28.60, cseh korona 4.89.

— Uj törvény a heti- és országos vásárok rendszeréről. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a kormány a piacok szervezéséről és igazgatásáról szóló regáti törvényt Erdély területére kiterjesztette. Ez a jog, amely eddig a községeket illette, ezentúl a kereskedelmi és iparkamarák hatáskörébe száll át. Az új törvény szerint vásárokat és piacokat csak az iparkamarák létesíthetnek. A községek kötelesek a megfelelő területeket, épületeket és berendezéseket e célból a kamarák rendelkezésére bocsájtani, azok fenntartásáról gondoskodni. Ezzel szemben a községek bizonyos díjakat szedhetnek, amely díjakat a kamarákkal egyetértőleg állapíthatnak meg a miniszter jóváhagyásával. A törvény szerint külön gabona-, állat- és áruvásárok létesíthetők a kamarák által, a közgazdasági viszonyoknak megfelelő számban. A vásárokon csak igazolt termelők, igazolvánnyal ellátott szakmabeli kereskedők, valamint a vásár székhelyén lakó polgárok vehetnek részt. Az új törvény végrehajtására vonatkozó rendelkezések most vannak kidolgozás alatt, amely törvény minden esetre lényeges érdekeket fog érinteni.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a n. 6. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Aradon, a Str. Horia (Széchenyi-uca) 2. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő modern

butorüzletet nyitottam.

Kérem a n. 6. közönség szives pártfogását és vagyok 3186 teljea tisztelettel

Industria de Mobile
 Ign. Rosenberg.

SULFAROL
KOLLOID KÉN

BIZTOS HATASU PERMETEZŐZERLEZI HARMAT ÉS GYÜMÖLCSPENÉSZ ELLEN FOKOZZA A BORDÓI-LÉ HATASÁT MINDEN 100 LITER BORDÓI-LÉRE FÉL KILOGR. SULFAROL CHINOIN

Kapható: Mezőgazdák Kereskedelmi R.-T., Arad, Sindicatul Viticol Temes-Torontál, Arad, Kaiser János, Páncota, Wittenberger Mór, Covasin, Schneeberger Mihály, Ghioroa, Morsohl Hans, Aradul-nou, Primăria, Teremie-Mare. Prospektust ingyen küld: Faleolevici J. Timisoara, I., Bulev. Regele Ferdinand 8, 8155

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Nagyforgalmu

fűszerüzlet a belvárosban italmérést joggal, trafik engedéllyel, lakással, betegség miatt eladó. Bővebbet:

Gyöffy „Aures” irodájában Arad, Str. Unirei 13. (Fábián Gábor ucca.) 15304

A Lugosi malmalom és Kereskedelmi Részvénytársaság Lugoj,

mielőbbi belépésre keres malom- és gabonaszakmában jártas

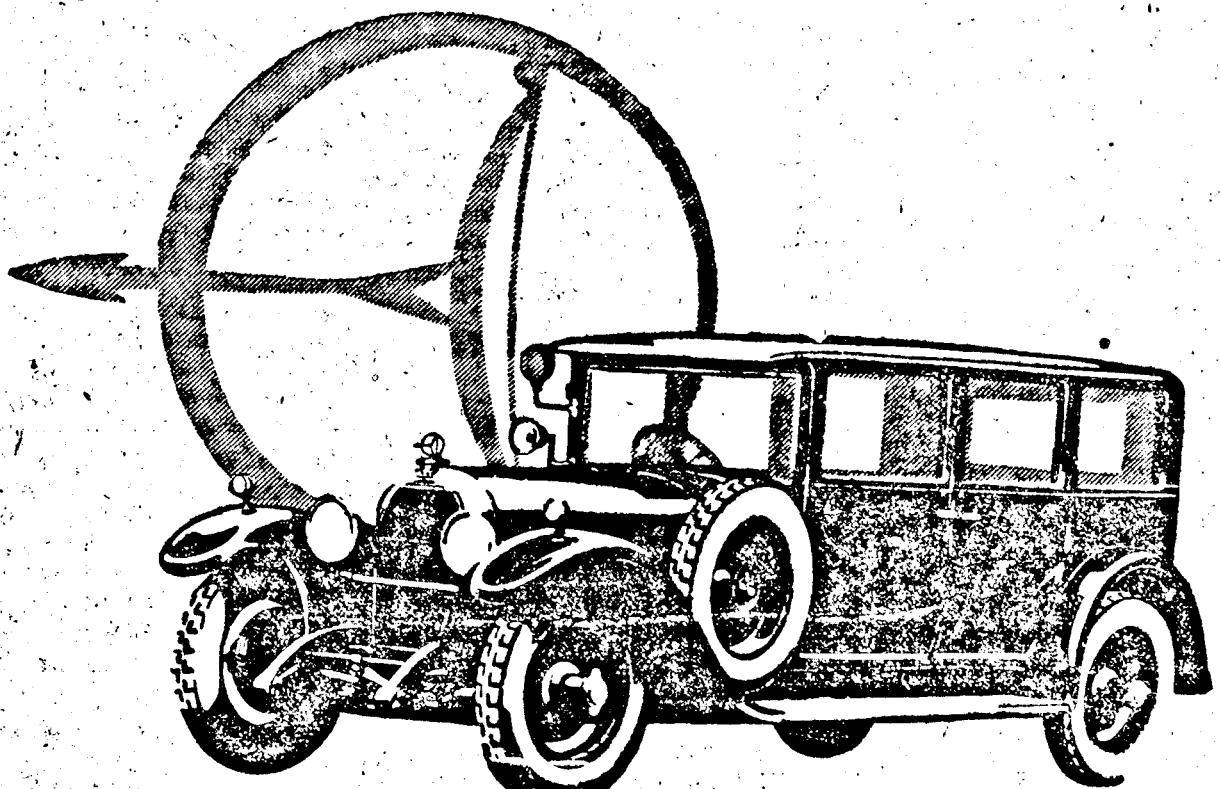
Főhivatalnokot

Ajánlatok eddigi működés, fizetési igények és referenciák megjelölése mellett f. 6. június 25-ig fenti vállalatához intézendők. 3264

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A kereskedelmi törvény 306. §-a értelmében 1928. évi június hó 21-én délután 5 órakor irodámban, Str. Alexandri 3. sz. közbeniöttöm mellett megtartandó nyilvános árverésen el fognak adni a következő értéktárgyak u. m.: 1 drb. gyöngysor, 1 drb. gyöngy karperec, 1 pár briliáns függő, 2 drb. ezüst gyertyatartó (girandol). Az árverési feltételek megtudhatók és a fenti értéktárgyak meştekinthetők irodámban a hivatalos órák alatt.

Kelt Aradon, 1928. évi június hó 14-én.
 Dr. Pascutiú Silviu, s. k.

Londoni jelentések szerint az autók világbajnokságát 45 konkurrens világoéggel szemben az Osterreichische Daimler Motoren A. G. nyerte el az új típusú ADR Austro-Daimler kocsijával.

Vezérképviselőt Nagy-Románia részére: **A. Kálmán, Arad.**

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szö hétköznap 4, vasárnap 5 Lef, vastagabb betűvel 8. Hétve 10 Lef. A legkisebb hirdetés ára 10 szöve hétköznap 40, vasárnap 50 Lef. A vastagabb betűvel vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 3 óráig veszünk fel. Csak válaszlelvélzel kívánjuk a kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok, illetve levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

Sajtőkészítők figyelmébe !!
A legkittűnőbb sajt a schweizer tejsóval készül. Hatóság, nem romlandó készítmény. **EGGER & Co. R.-T. vegyszert gyár, Ciuj. Ugyasitt** kapható a Sajtőkészítés kézikönyve 20 lejt előzetes beutóluése ellenében.

HAZASSÁG.

DIPLOMÁS, középkorú férfi beházasodna gazdálkodó családba hozománnyal. Szíves ajánlat kérek. „Keresztény” jelzőre az Aradi Közlöny kiadóiába. 3266

VÁROSI tisztviselő házasság céljából megkeresné 30 éves önálló varrónővel, lehet özvegy vagy elvált. kinek kis hozománya van. Levelet „Bárhová” jelzőre az Aradi Közlöny kiadóiába kér. 3275

ALKALMAZÁS.

MEGBIZHATÓ, jól tőző minden keresetű Erdélybe. Cim Erdős Iómernek, volt Erzsébet-körut 5-6. 3280

PINCERIANONCOK felvételnek Marosparton Mozivendéglő részére, Vadászkiút kávéházban 3-4 óra között. 3297

ÜGYES, megbízható szobaleányt keresek. Str. Horia (Széchenyi-u.) 9. szám földszint. 3271

JÓMEGJELENESÜ fiatalember bármilyen állást elfoglalna. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóiába kér. 260

PERFEKT német, románt beszélő urinő gyermekek mellé esetleg más bizalmi állást keres. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

KERESEK: kenyeres-büffés leányt, pincér tanulókat, hetest, mindenest mosónőt. Kuhn, Marospart „Heidelberg” Restaurant. 3273

GYERMEKSZERETŐ, lehetőleg németül tudó mindenest leány azonnal felvétetik. Sámuel, Str. Mocioni (Orczy-u.) 18. 1. emelet. 10. 260

GYORS- ÉS GÉPIRÓ kisasszony vagy férfi, lehetőleg román és német tudással, ki minden irodai munkát végez, felvétetik. Kézírásos ajánlatokat „Műszaki” jelzőn Rudolf Mosse hirdetőbe. 10503

PERFEKT szobaleány csak hosszú bizonyítványokkal felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóiában. 10503

LAKÁS.

KÉT nagyon szép erkélyes szoba a 16-ár legszebb helyén butorozva vagy élesen kiadó. Irodának nagyon alkalmas. Cim az Aradi Közlöny kiadóiában. 3247

REGYALJÁN, szép vidéken, három szobából, konyhából és kertből álló **KÖLVÁI** keresek bérebe ezévi június hó 20-ától augusztus 1-ig. Elsősorban egészséges és napsütéses fekvésű, megfelelően butorozott kolnák vételnek figyelembe. Ajánlatok kéretnek: Prefectura Politiei, em. 3. számú szoba. 3257

HAZASPAR 1-2 butorozott szép szobát fürdőszobával keres. Cim az Aradi Közlöny kiadóiában. 3269

Ugy alszik, mint az angyal, ha „**ANTIPOL**”-al irtja poloskáját. Valódi csakis Wolsz patikában. Üvegje 20 l. I.

A főtéren

két udvari szobából áll, helynek, szalonak vagy irodának alkalmas helyiség zsemmel

KIADÓ.

Cim az Aradi Közlöny kiadóiában. 1267

OKTATÁS.

MAGYAR helyesírást tanítok. Kurzus 3 hónap. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3270

URICALADNÁL, szünidőre, zongora-hegedű oktatást vállalna zenetanárnő. Lehetőleg nyaralóba. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóiába kér. 3268

VÉTEL ÉS ELADÁS.

MÉHES, új és használt kaptárak eladók. Str. Greceanu (Perényi-u.) 19. 3277

MOZIGÉP, kisebb célokra alkalmas, eladó. Str. Greceanu (Perényi-u.) 19. 3278

PIANINO, Bösendorfer zongora, Biedermeyer szalon, antik intarziás női íróasztal, vitrin, antik comódok, szekrények, ágyak, asztalok, székek, lámpák, ebédők, hálók, uriszoba, szalónok, antik órák, szőnyegek, zsolnai majollikák, dísz-tárgyak, porszívó gép, selvem török torító, etazserék, tükrök, kristály csillárok, képrámák, hintaszék, antik asztal-neműk, poharak, Scounda-fele cumbalom, bőrgarnitúra, Jókai összes művei stb. eladók. Saigóné bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-uca) Neuman-palota. 1000

SINGER varrógépek, rex üvegek, festmének, különböző butorok, elköltözés miatt eladók. Közép-ucca 24. 3267

ELADÓ 8 HP. eredeti Máv. új szekrényvel. 6 HP. első magyar garnitúra, külön a szekrény is. Ugyanott egy 6 személyes iókarban levő luxusautó. Cim Kabát Test vérek. Pecica. 3263

MACULATURA PAPIR 5 kilogramos csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Képkerek

villanyerőre berendezett speciális képkerek műhely. Oval, körök és hexagon keretek minden méretben és kivitelben. Freiman József Arad, Str. Bratlans 8.

M. A. V. fiatal 6-os golyós cséplőszekrény

teljes felszereléssel, Fordson traktorral, kével, szijtartásával, regulátorral

együtt kifogástalan garantált abszolút üzemképes állapotban, kedvező fizetési feltételek mellett **jutányosan kapható 25%**

Neumann Márk, Timisoara IV. Str. Vacareacu 7.

INGATLAN.

ALKALMI VÉTEL, Kéryelmes uriház egy 4 és egy kétszobás lakással, pince, szin és istállóval, ritkán található szép udvarral és mintaszerű gyümölcsös kerttel. Str. Balasa (Purgiv Lajosné-ucca) 116-118. sz. alatt eladó. 2794

Ön is gazdag akar lenni?

A eschszlovák osztályosjáték erre bőven alkalmat nyújt Önnek!

Nagynagyobb nyeremény szerencsés esetben:

13 millió lej = 2,600.000 Kc.
2 jutalomdíj á 5 millió lej = 1,000.000 - Kc.
2 nyeremény á 1 1/2 millió lej = 300.000 - Kc.
2 nyeremény á 1 millió lej = 200.000 - Kc.
2 nyeremény á 1/2 millió lej = 100.000 - Kc.

és sok nyeremény á 450.000, 400.000, 350.000, 300.000 lej, azaz 90.000, 80.000, 70.000, 60.000 stb. Kc. értékben. Összesen 100.000 nyeremény

245 millió lej = 49 millió Kc.
Összértékben.

Minden nyeremény készpénzben és levonás nélkül kerül kifizetésre.

Minden második sorozat nyer.

Az I. osztály húzása 1928. június 25-én.

Kendeljen azonnal a közismert pozsonyi **Fortuna Bankháznál, Bratislava.**

Megrendelő lap. Borítékban kiküldendő.

FORTUNA BANKHÁZ

Bratislava. (Csehszlovákia.)

Küldjenek az I. osztály húzásához:

egy sorozatot á 400.- lej 10 á 200.- lej 50 á 100.- lej

Az összegét a sorozat vétele után postautalvánnyal vagy pénzeslevélben utadomát Önöknek. 3266

Név: _____

Cim (helység, utolsó posta, ucca és házszám) _____

A.

HIRDESSEN a 43 évi fennálló **ARADI KÖZLÖNY**-ben!

Fóter legforgalmasabb helyén üzlethelyiség modern berendezéssel kiadó. 10509
Bővebbet Lóval és Szigetén cipőárház, Arad.

Köszvényes, elő. fürdőszobás parkettás udvari lakás. 12000 lej lelépés. 24000 lej bér mellett átadó. Ligethez közel 4 szoba, elő. fürdőszobás, parkettás lakás olcsó bérrel azonnalra kiadó. Városházához közel egy. ur magánház 4 szobás modern lakással augusztus 1-re, 72000 lejtért bérbeadó. Bővebbet „Uram” irodában. Városházával szemben. 3276

MUZSAY JÓZSEF Arad, színházzal szemben
Nyári árjegyzéke:

Mosonudrág	Lej 1300	Mosonudrág I.	Lej 420
Öveveresai vászonöltöny	1480	Gummikabát	840
Divatöltöny lenvászon	1650	Fregoll-kabát	2100
Kifaltanósított nyári szalonnak	1950	Gyermek-oostum	400
Tanárudrág	680	Trench-coats I.	2400

Divatszabóság! Nagy posztóraktár!

HUNGARIA Nagyszálloda BUDAPEST.
a Dunaparton. Előkelő otthon! Pályázati árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTEL”.